



Samlenotat

Kulturministeriet, d. 15. november 2018

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked, KOM(2016)593

Revideret udgave af samlenotatet af 6. november 2017. Ændringer er markeret med streg i margin.

1. Resumé

EU-kommissionen har den 14. september 2016 fremsat et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF art. 114 og er oversendt til Rådet den 4. oktober 2016 i dansk sprogversion.

Forslaget har til formål at gennemføre en yderligere harmonisering af Unionens lovgivning om ophavsret og beslægtede rettigheder inden for rammerne af det indre marked med særlig hensynstagen til digitale og grænseoverskridende anvendelser af beskyttet indhold. Forslaget indeholder bl.a. undtagelser til fordel for undervisnings- og uddannelsesinstitutioner, forskningsinstitutioner og museer samt regler om tvistløsning mellem udbydere af video on demand-tjenester og rettighedshavere, nye rettigheder for udgivere af pressepublikationer, regler om forholdet mellem online platforme m.fl. og rettighedshavere samt regler, der kan få betydning for kontrakter mellem ophavsmænd/udøvende kunstnerne og dem, som disse personer overdrager deres rettigheder til.

Rådet og Europa-Parlamentet har i 2018 fastlagt deres respektive positioner til Kommissionens forslag, og der pågår trilog-forhandlinger.

Det vurderes, at nærhedsprincippet er overholdt.

Vedtages forslaget vurderes det at have lovgivningsmæssige konsekvenser, da lov om ophavsret skal ændres. Sagen vurderes som udgangspunkt ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, dog således at de endelige konsekvenser kan variere som følge af valg i forbindelse med implementeringen. Omfanget af konsekvenserne vil dog afhænge af de valg, der gøres i forbindelse med implementeringen.. Det kan ikke afvises, at visse af de forslag, som er fremsat af særligt Europa-Parlamentet kan få statsfinansielle-, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. De nærmere konsekvenser af forslagene vil blive forsøgt afklaret i forbindelse med trilog-forhandlingerne.

Regeringen støtter Kommissionens ambitioner om at styrke det digitale indre marked og lægger vægt på, at de nye tiltag på ophavsretsområdet generelt er balancerede,

tidssvarende, og at de er klare og forudsigelige for rettighedshavere, brugere og forbrugere. Regeringen støtter generelt Kommissionens forslag, dog således at der bør foretages en række ændringer i forslaget, at muligheden for at anvende aftalelicenssystemet på uddannelses- og undervisningsområdet fastholdes.

2. Baggrund

Den 14. september 2016 offentliggjorde EU-Kommissionen en pakke med fire lovgivningsinitiativer, der tilsammen har til formål at modernisere de europæiske ophavsretsregler. Udover ovennævnte forslag består denne pakke af:

- et forslag til en forordning om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af radio- og tv-selskabernes onlinetransmissioner af radio- og tv-programmer mv.; og
- en forordning og et direktiv, der har til formål at implementere Marrakesh-traktaten om syns- og læsehandicappedes adgang til bøger.

Ophavsretspakken supplerer Kommissionens meddelelse ”På vej mod en tidssvarende, mere europæisk ramme for ophavsret” og ”forslag til forordning om sikring af grænseoverskridende mobile indholdstjenester i det indre marked”, der begge blev offentliggjort den 9. december 2015. Forslagene supplerer desuden Kommissionens meddelelse om online platforme mv. af 25. maj 2016.

Direktivforslaget er oversendt til Rådet den 4. oktober 2016 i dansk sprogversion. Forslaget er udarbejdet med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget har efterfølgende været drøftet parallelt i Rådet og Europa-Parlamentet. Den 25. maj 2018 fastlagde Rådet sin position til forslaget. Europa-Parlamentet nedstemte den 5. juli 2018 et forslag til position, men har den 12. september 2018 fastlagt sin position. Der pågår pt. trilogforhandlinger.

3. Formål og indhold

Direktivforslagets formål er at gennemføre en yderligere harmonisering af EU's lovgivning om ophavsret og beslægtede rettigheder inden for rammerne af det indre marked, under særlig hensynstagen til digitale og grænseoverskridende anvendelser af beskyttet indhold.

Direktivforslaget indeholder definitioner af ”forskningsinstitutioner”, ”tekst- og datamining”, ”kulturarvsinstitution” og ”pressepublikation”.

Artiklerne 3-5 indeholder forslag til undtagelser til den ophavsretlige eneret.

I medfør af artikel 3 skal medlemsstaterne give mulighed for, at forskningsinstitutioner kan foretage eksemplar fremstilling og udtræk af værker mv., som forskningsinstitutionerne har lovlig adgang til med henblik på tekst- og datamining.

Artikel 4 forpligter medlemsstaterne til at indføre en undtagelse med henblik på at tillade digital anvendelse af værker mv., når brugen udelukkende finder sted med henblik på undervisningsbrug. Medlemsstaterne har forskellige muligheder for at indskrænke denne undtagelse, fx hvis undervisnings- og uddannelsesinstitutionerne har let adgang til passende licenser på samme område. Medlemsstaterne kan også vælge at give rettighedshaverne en kompensation, når undtagelsen anvendes. Artikel 4 indeholder ligeledes et oprindelseslandsprincip for så vidt angår anvendelse i sikre elektroniske netværk (e-læring).

Artikel 5 forpligter medlemsstaterne til at indføre en undtagelse, der giver kulturarvsinstitutioner mulighed for at fremstille eksemplarer af visse værker mv. med det formål at bevare kulturarven.

Artikel 6 bestemmer, at ovennævnte undtagelser skal implementeres under hensynstagen til de samme principper som gælder for andre ophavsretlige undtagelser, herunder at undtagelserne kun må anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værket eller andre frembringelser og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshaverens legitime interesser.

Artiklerne 7-9 indeholder nye regler om værker, der ikke forhandles (out-of-commerce-værker). I medfør af disse regler skal medlemsstaterne sikre, at når en kulturarvsinstitution indgår aftale med en kollektiv forvaltningsorganisation, så bliver denne aftale udvidet til også at gælde de rettighedshavere, som ikke er medlem af forvaltningsorganisationen (aftalelicens). Bestemmelserne indeholder ligeledes krav til den kollektive forvaltningsorganisation, fx at den skal være bredt repræsenteret i forhold til den pågældende rettighedshavergruppe samt forskellige regler om, hvordan systemet skal fungere i praksis. Kulturarvsinstitutioner har mulighed for at anvende værkerne over grænserne, hvis værkerne først offentliggøres i en europæisk database. Medlemsstaterne skal sikre, at der er løbende dialog mellem rettighedshavere og brugere om anvendelse af systemet.

I artikel 10 forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at rettighedshavere og video-on-demand tjenester kan gå til et uafhængigt tvistløsningsorgan, hvis parterne ikke kan blive enige om en aftale om anvendelse af film mv. på tjenesterne. Dette organ skal give assistance i forbindelse med forhandlingen og kontraktindgåelsen.

Artikel 11 indeholder nye eksklusive rettigheder for udgivere af pressepublikationer. De berettigede udgivere får således en eneret til den digitale brug af deres pressepublikationer, hvilket sikrer, at de ikke behøver at bevise, at de har fået rettigheder overdraget fra fx journalister. Denne eneret gælder i 20 år fra udgivelsen og er omfattet af de samme ophavsretlige undtagelser som andre enerettigheder. Der hersker uenighed om, hvorvidt forslaget giver udgiverne af pressepublikationer en bredere beskyttelse end den, som i dag gives til journalister, fx ved at beskyttelsen også

gælder for gengivelse af helt små bidder af artikler på sociale medier mv. (såkaldte 'snippets'), som efter gældende regler ikke nyder ophavsretlig beskyttelse.

I artikel 12 sikres det, at når medlemsstaterne giver kompensation til rettighedshaverne i forbindelse med anvendelse af en undtagelse, så kan udgiverne også få del i denne kompensation.

Artikel 13 indeholder forpligtelser for leverandører af informationssamfundstjenester (videodelingsplatforme mv.), som lagrer og giver offentlig adgang til store mængder af værker og andre frembringelser, der uploades af deres brugere. Disse tjenester skal i samarbejde med rettighedshaverne træffe foranstaltninger til at sikre funktionen af de aftaler, der er indgået med rettighedshaverne om anvendelsen af deres værker mv., eller til at forhindre tilgængeligheden i deres tjenester af værker mv., som er blevet identificeret af rettighedshaverne via samarbejdet med disse tjenesteudbydere. Tjenesterne skal også give visse informationer til rettighedshaverne og indføre klageprocedurer. Medlemsstaterne skal facilitere dialogen mellem tjenesterne og rettighedshaverne. Artikel 13 ledsages bl.a. af præambelbetragtning 38, der indeholder en række formuleringer, der kan have betydning for, om leverandørerne af informationssamfundstjenester er ansvarlige for det ophavsretlige materiale, som uploades til disse tjenester af deres brugere.

Artiklerne 14-16 indeholder regler, der skal være med til at sikre et rimeligt vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere. Artikel 14 indeholder transparensforpligtelser for dem, som ophavsmændene eller de udøvende kunstnere har overdraget eller licenseret rettigheder til. Reglen gælder ikke for kollektive forvaltningsorganisationer m.fl., der er underlagt transparenskrav i medfør af direktivet om kollektiv forvaltning af ophavsret. I medfør af artikel 15 skal medlemsstaterne sikre, at ophavsmændene og de udøvende kunstnere kan kræve yderligere vederlag fra dem, som de har overdraget rettighederne til, hvis det oprindelige vederlag var urimeligt lavt. I medfør af artikel 16 skal ophavsmænd og udøvende kunstnere have mulighed for at forelægge tvister relateret til artikel 14 og 15 til et uafhængigt, alternativt tvistløsningsorgan.

Artikel 17 indeholder en række ændringer til direktiv om 96/9/EC om retlig beskyttelse af databaser og direktiv 2001/29/EC om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet.

Artiklerne 18-24 indeholder forslagets afsluttende bestemmelser. Det følger bl.a. heraf, at forslaget skal være gennemført i dansk ret 12 måneder efter, det er trådt i kraft, og at der gælder visse overgangsregler for fx pressepublikationer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet fastlagde sin position den 12. september 2018, hvor Europa-Parlamentets plenarsamling tog stilling til 252 ændringsforslag. Positionen blev støttet af 438 medlemmer af Europa-Parlamentet, mens 226 medlemmer var imod. Europa-Parlamentets position indeholder både ændringsforslag til Kommissionens oprindelige

forslag samt en række nye forslag, der enten har en vis forbindelse til Kommissionens oprindelige forslag eller slet ingen forbindelse har hertil. De ændringer, der væsentligt adskiller sig fra Kommissionens oprindelige forslag vedrører bl.a.:

- Forslag om en undtagelse for brugergenereret indhold (betragtning 21 a til 21 c);
- Udvidelse af kredsen af begunstigede, der kan anvende den foreslåede undtagelse om tekst og datamining, således at ikke bare forskningsinstitutioner, men også kultur- og undervisningsinstitutioner er omfattet (art. 3);
- Valgfrihed for medlemsstaterne til at indføre en supplerende undtagelse for kommerciel tekst- og datamining, og med visse sikkerhedsventiler for rettighedshaverne, fx at de udtrykkeligt kan frabede sig tekst- og datamining (artikel 3 a);
- Regler der sikrer, at kopier af værker, som er i public domain, ikke bliver belagt med ophavsret eller andre relaterede rettigheder (artikel 5);
- Regler der begrænser anvendelsen af undtagelser, bl.a. en regel, der fastslår, at når en undtagelse i direktivet giver adgang til indhold, så kan brugeren ikke anvende indholdet i henhold til anden undtagelse (artikel 6);
- En ny undtagelse for kulturarvsinstitutioners brug af værker, der ikke er i handlen (artikel 7), dvs. at kulturarvsinstitutionerne kan bruge disse værker uden samtykke fra rettighedshaverne, hvis rettighedshaverne ikke udsteder passende licenser;
- Oprettelse af en EU-pligtaflevering for elektroniske publikationer, der vedrører EU-relaterede emner (artikel 10 a), således at EU Parlamentets bibliotek har ret til gratis at få tilsendt en kopi af elektroniske værker, der vedrører ovennævnte, og disse kopier kan stilles til rådighed for akkrediterede forskere;
- Ændring af forslaget om nye rettigheder for dagblade mv., blandt andet ift. at undtage privat brug, anvendelse af fakta og hyperlinking, nedsættelse af beskyttelsestiden til 5 år samt regler, der skal sikre journalister mv. en andel af de forventede merindtægter, som den nye rettighed vil medføre (artikel 11);
- Begrænsning af medlemsstaterne ret til at indføre kompensation for forlag, således at der kun kan gives kompensation, hvis medlemsstaternes havde et system, der gav kompensation til forlag pr. 12. november 2015 (artikel 12), samt at det præciseres, at biblioteksafgiften ikke er omfattet;
- Nye rettigheder for arrangører af sportsbegivenheder (artikel 12 a);
- Omskrivning af artikel 13, herunder ved en definition af de omfattede tjenester og en liste over tjenester, som udtrykkeligt er undtaget fra forslaget (bl.a. mikrovirksomheder og små virksomheder). Europa-Parlamentet finder, at de omfattede tjenester skal indgå rimelige og passende aftaler med rettighedshaverne, og disse aftaler skal dække de brugeres ansvar for materiale, der anvendes ikke-kommercielt. Medlemsstaterne skal fastlægge, at hvis rettighedshaverne ikke ønsker at indgå en aftale, så skal rettighedshavere og tjenesterne samarbejde i god tro om at sikre, at uautoriserede værker mv. ikke er tilgængelig på tjenesterne. De omfattede tjenester skal give mulighed for, at brugerne kan klage. Medlemsstaterne skal sikre adgang til et uafhængigt tvistløsningsorgan ift. visse tvister, herunder om hvorvidt brugerne af tjenesterne kan lægge materiale på en tjeneste i medfør af en undtagelse. Medlemsstaterne og Kommissionen skal foranstalte en dialog mellem

interessenterne samt udstede retningslinjer om bl.a. samarbejde mellem rettighedshaverne og platformene (artikel 2(4 b), 13 og 13 a);

- En forpligtelse til at indgå aftaler med rettighedshaverne for tjenester, som der automatiske kopierer eller referer til billeder, og gør disse tilgængelige med henblik på bl.a. indeksering (artikel 13 b);
- En generel forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre kunstnere et rimeligt og proportionelt vederlag for anvendelsen af deres værker, samt at betalingen skal specificeres i kontrakter (artikel -14);
- Mere detaljerede regler om, hvilke oplysninger som skal gives til de skabende og udøvende kunstnere (artikel 14); og
- En ret for kunstnerne til at tilbagetrække rettigheder, hvis rettighederne ikke udnyttes af den, som har fået overdraget dem eller fået licens til at anvende dem (artikel 16 b).

5. Nærhedsprincippet

Regeringen finder, at nærhedsprincippet er overholdt.

For så vidt angår de undtagelser, der er beskrevet i artiklerne 3-5, bemærkes det, at de ophavsretlige regler er harmoniseret i høj grad, og at Danmark derfor kun har begrænset råderum ift. indførelse eller revidering af de ophavsretlige undtagelser uden, at EU-reglerne samtidig bliver ændret.

For så vidt angår de nye regler i artiklerne 7-9 om anvendelse af værker, der ikke forhandles, bemærkes det, at den nye ordning giver mulighed for, at de omfattede værker kan anvendes over grænserne. For at en sådan løsning skal være effektiv, er det nødvendigt med et fælleseuropæisk tiltag, således at der sikres en ensartet proces i hele EU.

For så vidt angår reglerne i artikel 10 bemærkes det, at udbydere af on demand tjenester almindeligvis agerer i en grænseoverskridende kontekst, og at de foreslåede regler kan være med til at sikre, at det bliver nemmere at indgå licensaftaler om anvendelse af værker mv. Uden en fælleseuropæisk løsning vil udbydere af on demand tjenester i visse medlemsstater have dårligere muligheder for at indgå licensaftaler med rettighedshaverne, og det vil derfor tage længere tid, før de kan give adgang til deres repertoire i hele EU.

For så vidt angår artiklerne 11-12 om rettigheder i pressepublikationer bemærkes det – som nævnt ovenfor – at de ophavsretlige EU-regler er harmoniseret i høj grad, herunder ved at der sikres et ensartet beskyttelsesniveau for ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder. Såfremt de i artikel 11-12 nævnte regler skal indpasses under dette system er det hensigtsmæssigt med en fælleseuropæisk løsning.

For så vidt angår artikel 13 om regulering af onlineplatforme mv. er der tale om regulering af tjenester, der agerer i en grænseoverskridende kontekst. Hertil kommer, at reglerne om ansvar for onlineplatforme, hostere mv. er harmoniseret i e-

handelsdirektivet. For at sikre en ensartet regulering af disse tjenester i hele EU er det nødvendigt med en fælleseuropæisk løsning.

For så vidt angår artiklerne 14-16 kan der henvises til, at en sikring af det påtænkte beskyttelsesniveau for ophavsmænd og udøvende kunstnere i hele EU kun kan opnås ved at lave fælleseuropæiske regler. Det bemærkes endvidere, at dette allerede er gjort for så vidt angår kollektiv forvaltningsorganisationer i direktivet om kollektiv forvaltning af ophavsret, og at forslagetets regler supplerer dette direktiv.

Kommissionen vurderer, at da undtagelser og indskrænkninger af ophavsretten og beslægtede rettigheder er harmoniseret på EU-plan, har medlemsstaterne et begrænset råderum med hensyn til at indføre eller tilpasse dem. Kommissionen anfører også, at et indgreb på nationalt plan ikke vil være tilstrækkelige på grund af de påpegede problemers grænseoverskridende karakter, hvorfor det vurderes, at det er nødvendigt at gribe ind på EU-plan for at opnå fuld retssikkerhed med hensyn til grænseoverskridende anvendelser inden for forskning, uddannelse og kulturarven.

Kommissionen bemærker også, at der er allerede udviklet en række nationale tiltag til at lette formidlingen af og adgangen til værker, der ikke forhandles, men at disse tiltag kun eksisterer visse medlemsstater og anvendes kun på deres nationale område. Kommissionen anfører derfor, at det er nødvendigt, at EU griber ind for at sikre, at licensordningerne for adgang til og formidling af værker, der ikke forhandles, indføres i alle medlemsstaterne, og at sikre ordningernes grænseoverskridende virkning. Kommissionen vurderer endvidere, at hvad angår udnyttelsen af audiovisuelle værker online er der behov for at lette udarbejdelsen af licensaftaler i alle medlemsstaterne med henblik på at fremme tilgængeligheden af europæiske værker på video on demand-platforme i hele EU.

Kommissionen bemærker også, at onlinedistribution af ophavsretligt beskyttet indhold i sagens natur er grænseoverskridende, og at kun ordninger, som er blevet vedtaget på EU-plan, har mulighed for at sikre en velfungerende markedsplads til distribution af værker og andre frembringelser og at sikre udgivelsessektorens bæredygtighed i lyset af det digitale miljøes udfordringer. Endelig vurderer Kommissionen, at ophavsmænd og udøvende kunstnere bør sikres det høje beskyttelsesniveau, der følger af EU-lovgivningen, i alle medlemsstater, og at det er nødvendigt at fastlægge en fælles EU-tilgang til gennemsigtighedskrav og -ordninger, der gør det muligt at tilpasse kontrakter i visse tilfælde og at bilægge tvister, for at opnå dette mål og forhindre uoverensstemmelser på tværs af medlemsstaterne.

6. Gældende dansk ret

De danske regler om ophavsret reguleres hovedsageligt i lov om ophavsret (LBK nr. 1144 af 23. oktober 2014, som ændret ved lov nr. 321 af 5. april 2016).

Ophavsretslovens § 2 indeholder en række enerettigheder for ophavsmanden, idet denne tillægges en eneret til at fremstille eksemplarer af et beskyttet værk og til at

gøre værket tilgængeligt for almenheden. Enerettigheder gives herudover til udøvende kunstnere (§ 65), lydfremstillere (§ 66), fremstillere af billedoptagelser (§ 67), radio- og fjernsynsudsendelser i form af signalretten (§ 69), fotografer (§ 70) og fremstillere af kataloger mv. (§ 71). Pressemeddelelser beskyttes efter ophavsretslovens § 72. Bog- og nyhedsforlag mv. har således ikke i dag selvstændige rettigheder ud over den beskyttelse, som forlaget måtte have i forhold til § 72.

Ophavsretslovens § 13 indeholder en aftalelicensordning, der gør det muligt for undervisnings- og uddannelsesinstitutioner at fremstille kopier af udgivne værker mv., hvis der indgås aftale med en kollektiv forvaltningsorganisation, der er godkendt af Kulturministeriet.

Ophavsretslovens § 16 giver mulighed for, at biblioteker og museer kan foretage visse eksemplar fremstillingshandlinger, bl.a. ved at fremstille sikkerhedseksemplarer og ved at komplettere ufuldstændige værker. Biblioteker må fremstille eksemplarer af udgivne værker, der bør være tilgængelige i bibliotekets samlinger, men som ikke kan erhverves i almindelig handel eller hos udgiveren. Det følger af § 16, stk. 5, at ophavsretten ikke er til hinder for fremstilling af eksemplarer i overensstemmelse med pligtafleveringsloven. Det følger af § 16, stk. 6, 1. pkt., at eksemplarer, der er fremstillet efter § 16, stk. 3-5, eller afleveret i medfør af pligtafleveringsloven, må udlånes til brugere. Pligtafleveringsloven omfatter pligtaflevering af værker, som offentliggøres ved udgivelse i eksemplarform, materiale, som offentliggøres i elektroniske kommunikationsnet, radio- og fjernsynsprogrammer, og film, som er produceret med henblik på offentlig forevisning. De danske pligtafleveringsinstitutioner er pt. Det Kongelige Bibliotek og Dansk Film Institut.

I henhold til ophavsretslovens § 50, stk. 2, kan aftalelicens påberåbes af en bruger, der inden for et nærmere defineret område har indgået aftale om værksudnyttelse med en kollektiv forvaltningsorganisation, der er godkendt af Kulturministeriet. Aftalelicensen kan på den baggrund bruges ift. aftaler om digitalisering og tilgængeliggørelse af værker, der ikke forhandles. Reglerne giver dog kun mulighed for anvendelse i Danmark.

Ophavsretslicensnævnet har i medfør af § 52 mulighed for at mægle, hvis forhandlingen mellem en bruger og en kollektiv forvaltningsorganisation om indgåelse af visse aftaler ikke fører til et resultat.

Ophavsretslovens §§ 53-59 fastlægger generelle regler om overdragelse af ophavsrettigheder. Reglerne baseres som udgangspunkt på et princip om aftalefrihed. Det følger af ophavsretslovens § 54, stk. 1, at erhververen har pligt til at udnytte de overdragne rettigheder. Ophavsmanden kan bringe aftalen til ophør med 6 måneders varsel i det omfang, udnyttelsen ikke er iværksat inden 3 år efter det tidspunkt, hvor aftalen er opfyldt fra ophavsmandens side. Dette gælder dog ikke, hvis udnyttelsen iværksættes inden varslets udløb. Det følger af ophavsretslovens § 54, stk. 2, at

bestemmelsen i stk. 1 ikke kan fraviges, medmindre der alene er tale om en ændring af de angivne tidsfrister.

Det følger af ophavsretslovens § 57, at en ophavsmand kan kræve, at der sker afregning mindst en gang om året, hvis ophavsmandens vederlag afhænger af erhververens omsætning, salgstal eller lignende. Ophavsmanden kan ligeledes kræve, at hver afregning ledsages af fyldestgørende oplysninger om de forhold, der har ligget til grund for vederlagsberegningen.

Det følger af ophavsretslovens § 58 a, at såfremt en ophavsmand til en producent af billed- og lydoptagelser har overdraget sin ret til gennem udlejning af sådanne optagelser at gøre et værk tilgængeligt for almenheden, har ophavsmanden ret til et rimeligt vederlag fra producenten for udlejningen.

I medfør af ophavsretsloven § 66 b, stk. 1, har en udøvende kunstner, der medvirker i en lydoptagelse, ret til et supplerende vederlag, hvis den udøvende kunstner aftalte et engangshonorar med lydfremstilleren. Det supplerende vederlag gælder for hvert år, der følger, umiddelbart efter at 50 år er forløbet, efter at lydoptagelsen blev udgivet, eller, såfremt sådan en udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter at lydoptagelsen blev offentliggjort.

Det bestemmes i § 19 i lov om kollektiv forvaltning af ophavsret, at kollektive forvaltningsorganisationer skal give rettighedshaverne en række oplysninger, når de tildeler eller fordeler beløb til dem. Rettighedshaverne skal også modtage disse oplysninger, hvis fordelingen sker gennem den kollektive forvaltningsorganisations medlemsorganisationer.

Ophavsretsloven indeholder ikke konkrete regler om brugergenereret indhold, men indeholder bl.a. regler, der giver mulighed for at citere fra værker (§ 22).

Ophavsretsloven indeholder ikke selvstændige rettigheder for arrangører af sportsbegivenheder. Ophavsretslovens § 25 a fastslår, at værker, der indgår i uddrag, der er givet adgang til efter § 90, stk. 3, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed samt regler udstedt i medfør af § 90, stk. 5, i samme lov, må gengives i overensstemmelse med § 90, stk. 4, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. Ophavsretslovens § 25 a vedrører navnlig idrætsbegivenheder, men er ikke begrænset hertil.

Højesteret har i en dom af 29. januar 1982 fastslået, at en arrangør af en fodboldkamp kunne modsætte sig, at oplysninger om stillingen i en fodboldkamp blev bragt før kampens afslutning. Højesteret har i en anden sag fra 10. september 2004 fundet, at hensynet til den fri adgang til nyhedsformidling må føre til, at den arrangementsbeskyttelse, som følger af ovennævnte dom, hverken ud fra almindelige retsgrundsætninger eller i medfør af markedsføringslovens § 1 kan udstrækkes til også at omfatte oplysninger, som allerede er offentliggjort af arrangørerne eller med disses samtykke.

Aftaleloven indeholder regler om aftaleindgåelse på formuerettens område. Efter aftalelovens § 36, stk. 1, kan en aftale ændres eller tilsidesættes helt eller delvist, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende. Ved afgørelsen af, om en aftale kan ændres eller tilsidesættes, tages der efter aftalelovens § 36, stk. 2, hensyn til forholdene ved aftalens indgåelse, aftalens indhold og senere indtrufne omstændigheder.

E-handelsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000) er gennemført i dansk ret ved e-handelsloven (lov nr. 227 af 22. april 2002). Selvom om e-handelsdirektivet er et minimumsdirektiv, er e-handelsloven en ren gennemførelse af direktivet uden nationale særregler eller overimplementering. Loven finder anvendelse på tjenester i informationssamfundet. Det vil sige tjenester med et kommercielt sigte, der stilles til rådighed online på en individuel anmodning fra en tjenestemodtager. Denne definition omfatter e-handel med varer og tjenesteydelser, herunder e-bøger.

Reglerne indebærer bl.a., at en virksomhed er forpligtet til at give nogle generelle oplysninger om sig selv, oplysninger om priser, udforme reklame så den er identificerbar (forbud mod skjult reklame), give nogle tekniske oplysninger i forbindelse med aftaleindgåelsen og give en ordrebekræftelse. Reglerne supplerer de regler, der allerede gælder efter dansk ret, fx i markedsføringsloven og forbrugeraftaleloven. Derudover indeholder direktivet en række regler om ansvaret for internetmellemmænd. Reglerne fastlægger, hvornår indholdsudbydere på internettet kan ifalde ansvar for videreformidling mv. i forhold til brugerleveret indhold på kommunikationsnet.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Gennemførelse af forslaget vil kræve ændring af lov om ophavsret.

Statsfinansielle konsekvenser

Kommissionen har offentliggjort en konsekvensanalyse sammen med forslaget. I analysen vurderes det overordnet set, at de valgte løsninger ikke vil have betydelig indvirkning på de nationale budgetter eller myndigheder. Kommissionen bemærker dog, at visse af løsningerne indebærer specifikke forpligtelser for medlemsstaterne.

Forslaget indeholder en række forpligtelser for medlemsstaterne, der kan have mindre statsfinansielle konsekvenser, bl.a. afholdelse af interessentdialoger og tilpasning eller oprettelse af tvistløsningsorganer. Det vurderes ikke, at disse forpligtelser vil medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser, da medlemsstaterne har stor fleksibilitet ift. afholdelse af dialoger og fastlæggelse af tvistløsningsorganer, bl.a. ved at det kan besluttes, om det er parterne selv, der skal bære omkostningerne ved at anvende tvistløsningsorganerne. Selv hvis det besluttes, at parterne selv vil skulle bære omkostningerne, vil der dog evt. stadig skulle afholdes udgifter til sekretariatsbistand.

Kommissionens forslag kan have statsfinansielle konsekvenser på de områder, hvor offentlige myndigheder i dag indgår aftaler med rettighedshavere, og som påvirkes af forslaget. Dette gælder særligt for så vidt angår reglerne om undervisning, der i dag i stor grad er aftalebaseret. Hvis der i forbindelse med implementeringen vælges en fribrugsregel, hvor der ikke skal betales til rettighedshaverne, vil forslaget kunne føre til statsfinansielle besparelser for uddannelses- og undervisningssektoren. Såfremt der vælges en model, hvor området ikke længere er aftalebaseret, men hvor der skal betales en kompensation til rettighedshaverne, vil denne besparelse være begrænset.

Offentlige myndigheder kan efter omstændighederne være omfattet af forpligtelserne i artikel 14 (gennemsigtighed) og artikel 15 (aftalejustering af urimelige aftaler). Det offentlige kan således skulle opfylde kravene om rapportering i artikel 14, hvis der indgås direkte aftale med de skabende og udøvende kunstnere om anvendelse af deres værker mv. Offentlige myndigheder vil endvidere kunne blive omfattet af artikel 15, hvis det oprindeligt aftalte vederlag er uforholdsmæssigt lavt sammenlignet med de efterfølgende relevante indtægter og fordele som følge af udnyttelsen af værkerne mv.

De forslag til ændringer, der følger af Rådets og Europa-Parlamentets positioner, er ikke ledsaget af en konsekvensanalyse. Det vurderes ikke, at Rådets position vil medføre en væsentlig udvidelse af de statsfinansielle konsekvenser sammenholdt med Kommissionens forslag. Derimod kan det ikke afvises, at visse af Europa-Parlamentets forslag kan have større statsfinansielle konsekvenser end Kommissionens forslag. Dette skyldes for det første, at Europa-Parlamentets forslag indebærer, at medlemsstaterne skal oprette yderligere tvistløsningsorganer end foreslået af Kommissionen, bl.a. ift. håndtering af tvister relateret til artikel 13. Dette kan have statsfinansielle konsekvenser afhængigt af, om det er parterne selv eller staten, der skal afholde udgifterne til brug af tvistløsningsorganerne. For det andet lægges der op til, at medlemsstaterne skal afholde flere dialoger med interessenter. Endelig kan artikel -14 fortolkes således, at medlemsstaterne skal spille en større rolle ift. at sikre rettighedshaverne et rimeligt vederlag, herunder ved at undersøge de enkelte sektorer. Artikel -14 er dog beskrevet uklart, hvorfor det er vanskeligt at opgøre de egentlige konsekvenser på det foreliggende grundlag. De nærmere konsekvenser af forslagene vil blive forsøgt afklaret i forbindelse med trilogforhandlingerne.

Eventuelle nationale afledte udgifter som følge af forslaget vil blive afholdt inden for ministeriernes eksisterende bevillingsrammer jf. den danske EU-beslutningsprocedure og budgetvejledningens punkt 2.4.1.

Samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen har i direktivforslaget redegjort for sin vurdering af forslagens konsekvenser.

Med hensyn til de anvendelser, der er omfattet af de nye undtagelsesbestemmelser, vurderer Kommissionen, at forslaget vil give uddannelsesinstitutioner, almennyttige forskningsinstitutioner og kulturarvsinstitutioner mulighed for at reducere deres

transaktionsomkostninger. De mindskede transaktionsomkostninger medfører ikke nødvendigvis, at rettighedshaverne taber indkomst eller licensindtægter. Det vurderes ligeledes, at undtagelsernes omfang og vilkårene for undtagelsernes anvendelse sikrer, at rettighedshaverne kun lider et minimalt tab. Kommissionen finder ligeledes, at virkningen på små og mellemstore virksomheder inden for disse områder (især videnskabs- og uddannelsesforlag) og på deres forretningsmodeller vil være begrænset.

Kommissionen vurderer videre, at forslagene, der har til hensigt at forbedre licenspraksisser, sandsynligvis vil reducere transaktionsomkostningerne og øge rettighedshavernes licensindtægter, og at små og mellemstore virksomheder inden for disse områder (producenter, distributører, udgivere, osv.) vil blive påvirket positivt. Andre interessenter såsom video on demand-pladformer vurderes også at blive påvirket positivt, bl.a. ved at forslaget artikel 10 skal gøre det nemmere for disse pladformer at indgå aftaler med rettighedshaverne. Kommissionen bemærker, at forslaget indeholder en række foranstaltninger (en gennemsigtighedsforpligtelse for rettighedshavernes kontraktpartnere, indførelsen af en ny rettighed for presseudgivere og forpligtelser for visse onlinetjenester), der vil styrke rettighedshavernes forhandlingsposition og deres kontrol over anvendelsen af deres værker og andre frembringelser, og at dette forventes at få en positiv virkning på rettighedshavernes indtægter.

Forslaget indeholder nye forpligtelser for visse onlinetjenester og dem, som ophavsmænd og udøvende kunstnere overdrager deres rettigheder til, som efter Kommissionens vurdering kan medføre yderligere omkostninger. Kommissionen mener dog, at forslaget sikrer, at omkostningerne forbliver rimelige, og at visse aktører, når det er nødvendigt, ikke underlægges forpligtelsen. Kommissionen henviser til, at gennemsigtighedsforpligtelsen fx ikke finder anvendelse, hvis de forbundne administrationsomkostninger er uforholdsmæssigt store i forhold til indtægterne. Det bemærkes endvidere, at forpligtelsen for onlinetjenester kun finder anvendelse på informationssamfundstjenester, der lagrer og giver adgang til store mængder af ophavsretligt beskyttet indhold, som uploades af deres brugere.

Regeringens er overordnet set enig med Kommissionens vurdering, men finder samtidig, at de nærmere samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser af forslaget er vanskelige at opgøre, bl.a. fordi bestemmelserne er uklare både ift. ansvarssubjekter og forpligtelser, og at det derfor ikke er muligt at forudsige, hvordan markedet vil reagere, som følge af forslagene. Hertil kommer, at konsekvenserne på visse områder vil afhænge af, hvordan forslagene gennemføres, da forslaget giver valgfrihed for medlemsstaterne på en række områder.

Forslaget til artikel 3 forventes ikke at få væsentlige konsekvenser, da der er tale om et begrænset indgreb, og idet forslaget er isoleret til de værker mv., som forskningsinstitutionerne har lovlig adgang til.

Konsekvenserne af forslaget til artikel 4 afhænger af den måde, hvorpå forslaget gennemføres i dansk ret, da forslaget – som nævnt ovenfor – giver medlemsstaterne

stor valgfrihed ift. om undtagelsen skal begrænses, og om der skal gives kompensation, når undtagelsen anvendes. Hvis der i forbindelse vælges at indføre en fribrugsregel, vil rettighedshaverne miste indtægter, som de i dag får ved aftaler med uddannelses- og undervisningsinstitutionerne. Dette kan føre til, at der vil være mindre incitament til at udvikle nye dansksprogede bøger mv., herunder læremidler. Hvis der vælges en model, hvor der enten fortsat vil skulle indgås aftaler eller hvor rettighedshaverne får en kompensation, vurderes konsekvenserne at være begrænsede.

Forslaget til artikel 5 forventes ikke at få væsentlige konsekvenser, da der i stort omfang er tale om en videreførelse af de nuværende danske ophavsretsregler.

Forslaget til artikel 7-9 forventes ikke at få væsentlige konsekvenser for rettighedshavere eller kulturarvsinstitutioner, da det er en forudsætning for anvendelse af reglerne, at der indgås en aftale mellem disse parter, hvilket også er gældende i dag.

Forslaget til artikel 10 forventes ikke at få væsentlige konsekvenser for, da den foreslåede tvistløsningsordning er frivillig.

Det er vanskeligt at forudsige konsekvenserne af en gennemførelse af artikel 11, der giver udgivere af pressepublikationer (dagblade mv.) nye rettigheder. Forslaget kan medføre, at en virksomhed mv., der ønsker at gengive artikler, potentielt vil skulle indgå aftaler med flere rettighedshavere end i dag, da kredsen af potentielle rettighedshavere udvides. Modsat vil forslaget sikre, at udgiverne af pressepublikationer får nemmere ved bevise, at de har fået overdraget rettigheder fra journalister mv., hvilket kan forbedre dagsbladenes mv. muligheder for at få betaling, når artikler anvendes på internettet. Som nævnt ovenfor er det uklart, hvorvidt forslaget giver en bredere beskyttelse end den, der gælder i dag. Hvis dette er tilfældet, vil brugere af artiklerne skulle indgå flere aftaler i dag, hvilket på den ene side vil være positivt for dagblade – og evt. journalister mv. – men negativt for de brugere, som ikke efter de nuværende regler vil skulle indgå aftaler.

Forslaget til artikel 12 vil ikke have nogle konsekvenser i sig selv, da der alene er tale om en valgfrihed for medlemsstaterne.

Forslaget til artikel 13 vil have konsekvenser for de leverandører af informationssamfundstjenester, som bliver omfattet af bestemmelsen, da de vil skulle indføre de i artiklen nævnte foranstaltninger, hvilket fx kan være indholdsgenkendelsesteknologier. Dette vil medføre omkostninger for tjenesterne, bl.a. som følge af implementering og løbende drift, herunder håndtering af klager fra brugerne af platformene. Kommissionen har i sin konsekvensanalyse givet eksempler på de foranstaltninger, som kan indføres. Det følger heraf, at prisen for anvendelse af de nævnte teknologier varierer betydeligt.

Forslaget indeholder samtidig en række sikkerhedsventiler, der skal sikre de omfattede platforme mod at blive pålagt urimelige byrder.

For det første gælder forslaget udelukkende for informationssamfundstjenester, som ”lagrer og giver offentlig adgang til store mængder af værker og andre frembringelser, der uploades af deres brugere”. Små virksomheder, herunder digitale iværksættere, vil sandsynligvis ikke opfylde dette krav, da de næppe vil have ”store mængder” værker og andre frembringelser på deres tjenester.

For det andet følger det af forslaget, at foranstaltningerne bl.a. skal være ”forholdsmæssige”. Begrebet er ikke defineret i selve forslaget, men det følger af Kommissionens konsekvensanalyse, at det vil være op til informationssamfundstjenesten selv at vælge den mest omkostningseffektive løsning, og at der i den forbindelse kan tages højde for de særlige omstændigheder, som gælder for den pågældende tjeneste samt for tjenestens størrelse.

For det tredje bærer rettighedshaverne en del af de omkostninger, som er forbundet med den løbende drift af foranstaltningerne, bl.a. ved at det påhviler rettighedshaverne at identificere det materiale, som platformene skal forhindre tilgængeligheden af.

Endelig bemærkes det, at såfremt foranstaltninger som fx indholdsgenkendelsesteknologier bliver mere udbredte, kan dette føre til øget konkurrence for udviklere af sådanne teknologier, hvilket kan være med til at sænke prisen for anvendelse heraf.

Det kan ikke afvises, at præambelbetragtning 38 vil få betydning for vurderingen af, om en informationssamfundstjeneste er ansvarlig for det materiale, der uploades af tjenestens brugere. I så fald vil informationssamfundstjenesterne kunne være nødsaget til at afholde udgifter til betaling til rettighedshaverne. Den pågældende tjeneste vil kunne vælge at overvælte disse øgede udgifter på sine brugere eller anvende en del af sine eventuelle reklameindtægter på betalingerne til rettighedshaverne.

Forslaget til artikel 14 vil have konsekvenser for dem, som indgår aftaler med skabende og udøvende kunstnere, herunder navnlig forlag, producenter og radio- og tv-foretagender. Det nærmere omfang af forpligtelserne vil afhænge af gennemførelsen af forslaget, da de nærmere forpligtelser vil skulle fastsættes nationalt i samarbejde med interessenterne. Samtidig har medlemsstaterne valgfrihed i forhold til at justere forpligtelserne i det omfang, at forpligtelserne er uforholdsmæssig store i forhold til indtægterne fra udnyttelsen af værket mv., og at beslutte, at forpligtelsen ikke finder anvendelse, når bidraget fra kunstneren ikke har væsentlig betydning for værker mv.

Forslaget til artikel 15 medfører kun forpligtelser for en medkontrahent til en skabende eller udøvende kunstner, hvis der er tale om, at det oprindelige, aftalte vederlag er uforholdsmæssigt lavt. Det forventes, at reglen vil blive anvendt i forholdsvis få tilfælde.

Forslaget til artikel 16 medfører ikke i sig selv nogle omkostningerne for parterne, da ordningen er frivillig. Det vil afhænge af den nationale gennemførelse af reglerne, hvorvidt anvendelse af det alternative tvistløsningsorgan skal være betinget af betaling fra parterne selv.

De foreslåede ændringer, der fremgår af Rådets og Europa-Parlamentets positioner, er ikke ledsaget af en konsekvensanalyse. Det vurderes sandsynligt, at særligt artikel 12a (sportsrettigheder), 13b (forpligtelse til at indgå aftaler med rettighedshaverne tjenester, der indekserer billeder mv.) og 16b (tilbagebetaling af rettigheder) i Europa-Parlamentets tekst kan få samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes vurderes det sandsynligt, at en del af de ændringer, som særligt Europa-Parlamentet har foreslået ift. artikel 11, 13 og artikel 14 til 16a, kan få samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser, da reglerne vil få betydning for bl.a. deling af nyheder på internettet, muligheden for at drive online platforme med brugeruploadet materiale og virksomheder mv., der indgår aftale med kunstnerne for brug af værker mv. De nærmere konsekvenser af forslagene vil blive forsøgt afklaret i forbindelse med trilog-forhandlingerne.

8. Høring

Forslaget er sendt i bred høring til berørte interessenter den 6. oktober 2016 med frist den 4. november 2016. Høringssvarene er summarisk gengivet nedenfor. Der henvises til de konkrete høringssvar, der er offentligt tilgængelige på Kulturudvalgets hjemmeside.

Europa-Parlamentets holdning er sendt i bred høring til berørte interessenter den 19. september 2018 med frist for svar den 3. oktober 2018.

A. Høring 6. oktober 2016 til 4. november 2016

Generelle synspunkter om forslaget

Copydan AV-foreningerne er overordnet set positive over for forslagens identificering af specifikke problemstillinger, der ønskes løst. *Copydan AV-foreningerne* finder det i særdeleshed positivt, at der søges at gøre op med den største udfordring for den fremtidige finansiering af originalt dansk og europæiske indhold samt nationale distributionsplatforme i form af amerikanske teknologi-giganter. *Copydan AV-foreningerne* udtrykker bekymring i forhold til, at Kommissionen i stigende grad anvender juridiske mekanismer såsom ”oprindelseslandsprincippet”.

Copydan Billeder finder det overordnet set positivt, at Kommissionens forslag bygger på en grundlæggende anerkendelse af, at det er nødvendigt at sikre skaberne af kulturprodukter indtægter fra udnyttelsen af deres værker.

Copydan Tekst & Node understreger vigtigheden af aftalelicenssystemet og bakker op om regeringens positionspapir på ophavsretsområdet fra november 2015 og Folketingsbeslutning V37.

Creative Commons finder ikke, at Kommissionens oplæg vil medføre en moderne ophavsrettighedslovgivning i Europa og beder om et ophavsretligt system, som vil passe til den digitale tidsalder, og som er fleksibelt nok til at tilpasse sig en hastigt forandrende virkelighed.

Dansk Erhverv bakker op om intentionerne om at styrke det digitale indre marked, men finder bl.a., at ny EU-regulering på ophavsretsområdet kun bør indføres i det omfang, at det er nødvendigt for at fremme det digitale indre marked samt, at det er afgørende, at eventuel ny lovgivning på dette område er fremsynet, evidensbaseret og at det bygger på grundige høringer og konsekvensanalyser. Dansk Erhverv bakker op om de danske grundholdninger om hensynstagen til film og tv-branchen og om folketingsbeslutning V37.

Dansk Industri støtter grundlæggende EU's vision om det digitale indre marked. Dansk Industri støtter derfor også fælles EU-regler for at beskytte de kreative branchers ophavsrettigheder i en digital tidsalder. For Dansk Industri er det afgørende, at disse regler skal virke som gode rammevilkår for, at virksomheder på tværs af værdikæder selv kan aftale sig frem til anvendelse af værker mv. Samtidig finder DI det dog også vigtigt, at de europæiske ophavsretsregler ikke udformes på en måde, så de bliver en barriere for at udvikle nye innovative digitale tjenester.

Danske Forlag henviser til folketingsbeslutning V37.

Dansk Forfatterforening henviser til, at udgangspunktet bør være frivillige aftaler, herunder ved kollektive forvaltningsaftaler, hvor individuel klarering ikke er realistisk.

DFI anerkender EU-Kommissionens mål om at skabe et digitalt indre marked for digitalt indhold og tjenester samt EU-Kommissionens mål om at fremme nye anvendelser af ophavsretligt beskyttet materiale på tværs af grænserne til gavn for bevarelse af bl.a. kulturarven. DFI anerkender også det potentiale, der kan være i at skabe juridiske klarhed over de ophavsretlige undtagelser, der er nævnt i forslaget.

FDV bemærker, at området for ophavsret og reguleringen heraf i allerhøjeste grad bør ske via frivillige aftaler og gennem individuel forhandling mellem rettighedshaverne og erhververe.

IVÆKST finder det positivt, hvis ophavsretten kan gøres tidssvarende og forenelig med den digitale tidsalder.

Producentforeningen finder ikke, at der eksisterer et reelt behov for yderligere, grundlæggende regulering af ophavsretten i EU, og at eventuel lovgivning på tv- og filmområdet skal bygge på en forståelse af tv- og filmbranchens udfordringer, herunder være baseret på grundige konsekvensanalyser. Producentforeningen finder ikke, at dette er gældende for forslaget og henviser til folketingsbeslutning V37.

Statens Museum for Kunst hilser direktivet velkomment som et reelt udtryk for EU-kommissionens ambition om at etablere et digitalt fællesmarked, hvor den digitaliserede kulturarv opnår fri bevægelighed på tværs af landegrænser mv., men finder, at det ikke formår at opstille de nødvendige rammer for, at museumssektoren kan føre dette ud i livet.

Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek finder, at forslaget især er positivt for de EU-lande, hvor der i dag er færre undtagelser til ophavsretten end i Danmark, og hvor der ikke er aftalelicens. Bibliotekerne finder ikke, at forslaget har taget fat på at løse problemerne med at sikre bedre adgang til kulturarven.

TV2 DANMARK A/S opfordrer til, at det sikres, at velfungerende aftalelicenssystemer mv. kan opretholdes.

Wikimedia Danmark finder det vigtigt, at lovgivningen er balanceret, og at den varetager både rettighedshavernes og brugerne rettigheder. Wikimedia Danmark finder ikke, at det foreliggende forslag opfylder dette.

Tekst- og datamining (artikel 3)

Aarhus Universitet ser meget positivt på artiklens overordnede formål og bemærker, at adgang til tekst- og datamining bør omfatte værker mv., som befinder sig ved forskningsinstitutionerne. Aarhus Universitet er desuden bekymret over muligheden for at anvende sikkerhedsforanstaltninger, da dette findes at kunne føre til, at formålet med bestemmelsen forspildes.

Akademikerne/UBVA finder, at det vil være hensigtsmæssigt, at der udarbejdes retningslinjer for, hvornår tekst- og datamining altid skal kunne udøves uden rettighedshavernes aktive medvirken. Akademikerne/UBVA finder, at forskningsinstitutioner, der forud varsler planlagte tekst- og datamining aktiviteter, bør kunne gennemføre disse uden risiko for blokering.

Creative Commons finder, at forslaget vil hæmme potentialet for tekst- og datamining, og at dette vil mindske den potentielle virkning af specifikke tekst- og datamining anvendelser. Det anføres dog, at det er positivt, at forslaget ikke kan tilsidesættes ved hjælp af kontrakter, men det findes, at brugen af teknologiske beskyttelsesforanstaltninger bør forbydes. Creative Commons finder på den baggrund, at undtagelsen bør ændres, så den tillader enhver at foretage tekst- og datamining i al lovligt tilgængeligt materiale til ethvert formål.

Danmarks Biblioteksforening finder forslaget positivt, dog således at det findes hensigtsmæssigt, at der i undtagelsen fastsættes konkrete minimumsbetingelser for, hvornår tekst- og datamining altid skal kunne udøves uden rettighedshavernes aktive medvirken. Danmarks Biblioteksforening peger endvidere på, at forslaget ikke forholder sig til tekst- og datamining baseret på indhold, der befinder sig uden for EU.

Dansk Erhverv finder, at undtagelsen i artikel 3 bør udvides til at omfatte både kommercielle og ikke-kommercielle aktiviteter. Det anføres også, at artiklen ikke må skabe uklarhed om vilkårene, og at det skal gøres helt tydeligt, at alle aktører kan udføre tekst- og datamining på det åbne internet.

Dansk Industri støtter forslaget, men mener, at der bør udvides til kommercielle, videnskabelige formål.

IVÆKST finder, at forslagets afgrænsning er uklar, og at det medfører en betydelig usikkerhed for virksomheder, som baserer sin forretningsmodel på tekst- og datamining. *IVÆKST* finder, at man i stedet bør fokusere på at skabe et innovativt og digitalt EU.

Nationalmuseet stiller spørgsmålstejn ved, om de er omfattet af artikel 3 og oplyser, at muligheden for at foretage tekst- og datamining kan være relevant for museet i fremtiden.

Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek finder forslaget positivt, men finder det hensigtsmæssigt, at det præciseres, at bibliotekerne er omfattet af forslaget. Det findes også vigtigt, at det præciseres, at der kan foretages tekst- og datamining i andres samlinger.

Wikimedia Danmark ønsker en udvidelse af forslaget til også at gælde fx datajournalister, iværksættervirksomheder mv.

Anvendelsen af værker og andre frembringelser i digital og grænseoverskridende undervisning (artikel 4)

Aarhus Universitet finder, at forslaget imødekommer universitets behov, dog således at det findes beklageligt, at undtagelsen ikke er præceptiv, bl.a. fordi det er muligt at fravige undtagelsen, hvis der er passende licenser på området.

Akademikerne/UBVA, Copydan AV-foreningerne, Copydan Tekst & Node, Copydan Billeder, Dansk Forfatterforening, Dansk Journalistforbund, Danske Forlag, Egmont og Samrådet for Ophavsret udtrykker generelt bekymring over for forslaget. I høringssvarene henvises der bl.a. til, at undtagelsen risikerer at medføre stor skade på markedet og det danske aftalelicenssystem. Det vurderes ligeledes, at omfanget af forslaget er uklart, særligt i forhold til begreberne ”undervisningsbrug” og ”digital brug”, og at forslaget vil kunne føre til en ”fair use” regel for så vidt angår undervisning. Flere af høringssparterne foreslår derfor, at området i stedet bør håndteres via frivillige aftaler og aftalelicenssystemet, og at licenser bliver givet forrang frem for en undtagelse. I høringssvaret fra Copydan AV-foreningerne foreslås det, at der indføres kollektiv forvaltning på området. Det foreslås også, at materiale, som udvikles specifikt til undervisningsbrug, helt undtages fra forslaget. Såfremt undtagelsen bibeholdes, anbefales det i flere af høringssvarene, at muligheden for at anvende licensmodeller i stedet for undtagelsen og muligheden for at fastsætte kompensation bliver gjort

obligatoriske. Der henvises i den forbindelse til, at forslaget ellers kan være i strid med international lovgivning på området. Det bemærkes også i enkelte høringssvar, at selv med muligheden for at anvende licenser i stedet for undtagelsen, vil forslaget kunne forrykke balancen i forhold til forhandlingerne mellem rettighedshaverne og undervisningsinstitutionerne. Endelig udtrykkes der i flere høringssvar generel bekymring over, at Kommissionen i stigende grad anvender mekanismer som fx oprindelseslandsprincippet på ophavsretsområdet.

Creative Commons finder forslaget skuffende, fordi det vil tillade medlemsstater at se bort fra undtagelsen, hvis undervisningsmaterialerne er tilgængelige gennem licensmuligheder. *Creative Commons* peger endvidere på, at undtagelsen kun gavner officielle uddannelsesinstitutioner. *Creative Commons* finder derfor, at undtagelsen bør tilrettes, så den tillader alle inden for undervisningssektoren mv. at bruge og dele indhold online i forbindelse med undervisningsformål uden at skulle afgøre, om der er en licensmulighed til rådighed.

Danmarks Biblioteksforening finder det positivt, at der er lagt op til en licens til massedigitalisering samt brug af værker i digital og grænseoverskridende undervisning. *Danmarks Biblioteksforening* finder, at der er punkter, hvor der er grundlag for at supplere, men ikke erstatte, det danske aftalelicenssystem.

Dansk Erhverv mener, at forslaget er problematisk, og at der i stedet bør reguleres via frivillige og fleksible aftaler. *Dansk Erhverv* finder også, at hvis forslaget bevares, bør det være ledsaget af en kvantitativ begrænsning på omfanget af anvendelsen, og virksomhederne skal som minimum sikres et rimeligt vederlag for udnyttelsen af deres indhold.

DFI finder det afgørende, at filmværker helt undtages anvendelsesområdet, og at artikel 4, stk. 2, ikke gøres betinget af, at der er adgang til kollektive licensaftaler, der giver adgang til anvendelsen. *DFI* bemærker dog, at aftalelicenssystemet ikke må gå forud for den individuelle aftaleindgåelse. *DFI* opfordrer i stedet til aftalefrihed på området. *DFI* finder ikke, at en kompensation for en undtagelse vil kunne udgøre en sikring af det tab, som det kommercielle marked kan imødesee, såfremt forslaget gennemføres i sin nuværende form.

Egmont er modstander af forslaget og bemærker, at forslaget vil kunne fjerne ethvert incitament til at udvikle digitalt undervisningsmateriale.

Statsbiblioteket og *Det Kongelige Bibliotek* finder det positivt, at der er tale om en obligatorisk undtagelse samt at grundlaget for digital brug af materiale bliver meget klart. Bibliotekerne finder det også positivt, at bl.a. filmværker og aviser er medtaget i forslaget. Det vurderes vigtigt at få klargjort, hvad der forstås ved "ikke-kommercielle formål".

Bevarelse af Kulturarven (artikel 5)

Copydan Tekst & Node har ikke noget problem med forslaget, forudsat at det begrænses til eksemplar fremstilling til bevaringsformål og ikke udvides til at gælde tilgængeliggørelse af værker til almenheden.

DFI finder forslaget positivt.

Nationalmuseet bemærker, at museer mv. allerede i dag har mulighed for at foretage kopier i bevaringsøjemed i medfør af den danske ophavsretslov. *Nationalmuseet* oplyser også, at muligheden for at tilgængeliggøre de omfattede værker er af lige så stor betydning for museerne som muligheden for at foretage kopier med henblik på bevaring.

Samrådet for Ophavsret finder bestemmelsen uproblematisk i den nuværende form.

Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek finder det positivt, at der fastsættes en obligatorisk undtagelse.

Almindelige bestemmelser (artikel 6)

Samrådet for Ophavsret og Danske Forlag ønsker en udvidelse af forslagens artikel 6.

Værker, der ikke forhandles (artikel 7-9)

Akademikerne/UBVA finder forslaget fornuftigt og afbalanceret.

Copydan AV-foreningerne finder, at det er positivt, at forslaget anerkender aftalelicensmodellen. Dog bør det undersøges, om den foreslåede ordning er anderledes end den danske aftalelicens, og om indførelsen af en EU-aftalelicens kan få negativ afsmittende virkning på den velfungerende danske model.

Copydan Tekst & Node finder som udgangspunkt forslaget positivt, men er dog opmærksom på, at direktivforslagets aftalelicensbestemmelser adskiller sig fra den danske aftalelicensordning på enkelte punkter, hvilket *Copydan Tekst & Node* samlet set kan leve med, så længe forslaget isoleres til værker, der ikke længere forhandles.

Copydan Billeder hilser forslaget velkomment, men mener ikke, at der er behov for den administrativt tungere procedure, som foreslås i forslaget. Herudover ønsker *Copydan Billeder* en række ændringer, herunder at det fastslås, at den danske aftalelicensordning ikke berøres af forslaget.

Creative Commons finder, at løsningen måske vil virke for nogle typer af værker, men at en bedre løsning ville være at introducere en undtagelse for brug af værker, der ikke længere forhandles, som virker sideløbende med licens- og kollektive håndteringsløsninger, der er i brug i dag.

Danmarks Biblioteksforening advarer mod at fastsætte en tung administrativ proces.

Dansk Forfatterforening er tilfreds med, at aftalelicensen bringes i anvendelse til at regulere brugen af out-of-commerce værker i kulturarvsinstitutioner via kollektive forvaltningsselskaber.

Dansk Erhverv finder det positivt, at EU-Kommissionen anerkender aftalelicensens fordele, og at produkterne har en kommerciel værdi for rettighedshaverne.

DFI er positive over for artikel 7, herunder at aftalelicenssystemet er et bærende element i forslaget. *DFI* finder dog, at artikel 8 bør overvejes nøje, og at ordningen kan være omkostningstung. *DFI* finder, at det bør være muligt at indgå aftalelicenser, der er begrænset til kulturarvsinstitutionernes naturlige virkeområde.

DR finder det afgørende, at forslaget ikke medfører afgørende ændringer af det danske aftalelicenssystem. *DR* foreslår endvidere, at det præciseres, at radio- og tv-stationers arkiver ikke falder under definitionen på værker, som ikke længere forhandles.

Nationalmuseet vurderer, at de nye regler vil være relevante, men finder, at forslaget medfører store krav til museerne, hvorfor Nationalmuseet er i tvivl om, hvorvidt det vil gøre en afgørende positiv forskel. Det problematiseres bl.a., at det vil være vanskeligt at fastslå, hvornår noget ikke længere forhandles.

Producentforeningen er ikke enig i, at værker, som ikke længere forhandles, skal kunne klareres via en kollektiv forvaltningsorganisation.

Samrådet for Ophavsret hilser forslaget velkomment, men er opmærksomt på, at direktivforslagets aftalelicensbestemmelser adskiller sig fra den danske ordning. *Samrådet for Ophavsret* finder dog, at dette mere end opvejes af en så principiel anerkendelse fra EU-kommissionen af aftalelicensen som håndteringsmodel.

Statens Museum for Kunst er positive i forhold til, at forslaget indeholder regler om værker, der ikke længere forhandles. *Statens Museum for Kunst* er dog bekymret for, at den licenseringsmodel, som foreslås, ikke er adækvat, og at den vil medføre en udpræget risiko for, at den ikke løser de udfordringer, som kulturarvssektoren står over for.

Statsbiblioteket og *Det Kongelige Bibliotek* finder det positivt, at der er tale om en obligatorisk undtagelse, som gælder alle samlinger og medietyper, samt at forslaget kan anvendes over grænserne. Bibliotekerne finder dog, at forslaget indeholder administrative tunge krav, og at det er vigtigt, at implementeringen af forslaget ikke medfører en så omfattende søgeproces, at reglerne ikke vil blive brugt. Bibliotekerne er derfor tilfredse med, at der lægges op til dialog om omfanget af disse søgekriterier. Endvidere findes det vigtigt, at "digitaliseres" slettes, da denne ret følger af artikel 5.

TV2 DANMARK A/S finder, at definitionen af værker, der ikke forhandles, er uklar og foreslår, at det præciseres, at radio- og tv-stationernes arkivindhold ikke skal være omfattet af definitionen.

Adgang til og tilgængelighed af audiovisuelle værker på video on demand-platforme (artikel 10)

Copydan AV-foreningerne, DR og FDV mener, at forslaget er uklart. *Copydan AV-foreningerne* foreslår, at der i stedet bliver åbnet op for frivillig, kollektiv forvaltning på området.

DFI finder artikel 10 fornuftig og god.

Samrådet for Ophavsret og Dansk Journalistforbund finder forslaget positivt, men mener, at det bør præciseres, at forhandlingsadgangen også skal gælde for ophavsmænd og udøvende kunstnere.

Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek finder forslaget positivt.

Beskyttelse af pressepublikationer med henblik på digital anvendelse (artikel 11)

Creative Commons, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Google Danmark ApS, Forbrugerrådet Tænk, IT-Politisk Forening, IVÆKST, Prauda og Wikimedia udtrykker overordnet set bekymring over for forslaget. I høringssvarene bemærkes det, at forslaget vil gøre mere skade end gavn, da det bl.a. kan skade den måde, som internettet fungerer på i dag, gøre det sværere for internetbrugere at finde nyheder, gå ud over særligt de små og mellemstore virksomheder samt være til skade for ytringsfriheden. Der peges også på, at det principielt er betænkeligt at indføre nye enerettigheder, særligt i det digitale domæne, og at konsekvenserne af forslaget er svære at forudsige. Der henvises også til, at forslaget ligner to lovforslag i Tyskland og Spanien, som høringssvarene peger på har været fejlslagne. Endelig henvises der til, at udgiverne rent teknisk har mulighed for at kontrollere deres værker, og det påpeges, at konsekvenserne af forslaget er svære at forudsige.

Danmarks Biblioteksforening finder, at forslaget giver grund til bekymring for, at det vil gøre det endnu sværere og dyrere at gøre materiale tilgængeligt, når der tilføjes nye rettighedshavere.

Dansk Journalistforbund mener, at det vil være forkert at indføre en beskyttelse af udgivere til pressepublikationer med henvisning til, at producenter på andre områder beskyttes. Det anføres endvidere, at forslaget ikke vil medføre, at udgivere af pressepublikationer får bedre mulighed for at indgå aftaler end i dag. Derimod findes det, at de nye regler kan påvirke styrkeforholdet mellem udgiverne og ophavsmændene. *Dansk Journalistforbund* opfordrer derfor til, at den danske regering arbejder for, at artikel 11 fjernes, og at der i stedet arbejdes for, at der indføres en ophavsretlig beskyttelse som reelt kan bremse udviklingen på området.

Danske Medier vurderer, at forslaget vil få stor principiell såvel som praktisk betydning for udgiverne. Det anføres, at den vil bidrage markant til udgivernes muligheder for at skabe sådanne bæredygtige forretningsmodeller for publicering af indhold på digitale platforme. Der henvises også til, at der kunne være undgået en række sager, såfremt forslaget havde været gældende tidligere. *Danske Medier* støtter derfor Kommissionens forslag helhjertet.

Egmont støtter forslaget, da det bl.a. vil gøre det nemmere for presseudgivere at udstede licenser ved at udgivernes bevisbyrde for, at samtlige underliggende rettigheder er erhvervet øjensynligt vil blive lempet med forslaget. *Egmont* finder også, at udgiverne vil få nemmere ved at håndhæve deres rettigheder, da udgiverne ikke behøver at dokumentere, at de har rettigheder. *Egmont* henviser endvidere til, at der er givet selvstændige rettigheder til fx lyd- og filmproducenter samt tv-stationer.

Samrådet for Ophavsret finder, at hvis forslaget gennemføres, så bør det fremgå, at det ikke kan være på bekostning af eller til skade for ophavsmænds og udøvende kunstners rettigheder.

Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek finder, at forslaget giver anledning til bekymring for, at det bliver både sværere og dyrere at gøre kulturarven tilgængelig, når der er yderligere en rettighedshaver, som der skal indhentes tilladelse fra og betales vederlag til. Det findes også, at forslaget på visse punkter er uklart, og det foreslås, at forslaget kun får virkning fremadrettet.

Krav om rimelig kompensation (artikel 12)

Danmarks Biblioteksforening finder det væsentligt at få understreget, at forslaget kun bør gælde under forudsætning af, at udgiver har betalt vederlag til ophavsmanden.

Dansk Erhverv bakker op om forslaget.

Dansk Forfatterforening finder, at modellen understøtter de velfungerende og aftalemæssigt tilvejebragte ordninger i Danmark, men er bekymret ved motiverne bag forslaget. *Dansk Forfatterforening* vurderer, at det bør fremgå af de tilhørende betragtninger, at kollektive overenskomster kan anvendes til at fastlægge, hvornår en udgiver bærer en juridisk og økonomisk risiko ved udgivelsesprocessen, der kan danne grundlag for, at udgiveren har krav på kompensation for en mistet indtægt.

Danske Forlag finder forslaget vigtigt. *Danske forlag* mener dog, at bestemmelsen skal suppleres af en bestemmelse, som udtrykkeligt anerkender, at forlagene bliver rettighedshavere som følge af det kontraktuelle forhold med forfatteren, og at det præciseres, at retten til rimelig kompensation ikke kun dækker de tilfælde, hvor udnyttelsen har fundet sted i henhold til en undtagelse, men også hvor udnyttelsen har fundet sted i henhold til kollektiv forvaltning.

Egmont støtter det stillede forslag i artikel 12.

Samrådet for Ophavsret finder, at hvis forslaget gennemføres, så bør det fremgå, at det ikke kan være på bekostning af eller til skade for ophavsmænd og udøvende kunstneres rettigheder.

Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek finder, at forslaget giver anledning til bekymring for, at det bliver både sværere og dyrere at gøre kulturarven tilgængelig, når der er yderligere en rettighedshaver, som der skal indhentes tilladelse fra og betales vederlag til.

Visse anvendelser af beskyttet indhold via onlinetjenester (artikel 13)

Copydan AV-foreningerne, Dansk Artistforbund, Dansk Forfatterforbund, Dansk Journalistforbund, DJBFA, DKF, DPA, IFPI, Koda, Musikforlæggerne i Danmark, og *Samrådet for Ophavsret* er overordnet set positive over for forslaget, som flere mener er et skridt i den rigtige retning, bl.a. fordi "safe harbour"-reglerne i e-handelsdirektivet findes at have medført en urimelig retstilstand. Der peges også på, at det er afgørende, at der etableres et ophavsretligt medansvar for udbyderne af de omfattede tjenester, der faciliterer, katalogiserer og profiterer på brugernes uploads af ophavsretligt beskyttet indhold. Høringsparterne finder, at det bør tydeliggøres, at når tjenesteyderen spiller en aktiv rolle i formidlingen af indhold fra sin platform, så er tjenesteyderen ikke ansvarsfri. I flere høringssvar peges der også på vigtigheden af betragtning 38, som foreslås skrevet direkte ind i artikelbestemmelsen.

Creative Commons, Google Denmark ApS, IT-Politisk Forening, IVÆKST og Wikimedia Danmark vurderer overordnet set, at forslaget vil have negative konsekvenser. Der peges blandt andet på, at forslaget kan medføre en adgangsbarriere for bl.a. digitale iværksættere og mindre platforme, at forslaget kan skade internettets funktion, og at det kan have en negativ indflydelse på borgernes grundlæggende rettigheder på internettet. I visse høringssvar understreges det også, at forslaget kan være vanskeligt eller umuligt at opfylde for små og mellemstore virksomheder. Endelig udtrykkes der bekymringer ift., om forslaget vil medføre en omskrivning af e-handelsdirektivet, bl.a. ved at pålægges onlineudbyderne en monitoreringspligt. Det foreslås i flere af høringssvarene, at forslaget udgår og i andre at fx visse typer af tjenester undtages.

Dansk Erhverv anerkender behovet for at sikre sunde og lige konkurrencevilkår på internettet. Det anføres dog, at lovgivning på området skal være gennemtænkt og fremsynet for at minimere risikoen for utilsigtede konsekvenser af lovgivningen.

Dansk Industri støtter som udgangspunkt, at der kan stilles krav om indholdsgenkendelsesteknologier for at beskytte ophavsretligt indhold, dog således at de skal være proportionale. Det skal også sikres, at kravene ikke bliver uoverstigelige adgangsbarrierer for iværksættere mv. *Dansk Industri* støtter også, at der bliver større gennemsigtighed omkring data og aflønningsforhold for kunstnerne og komponister på forskellige tjenester og platforme.

Forbrugerrådet Tænk kan ikke støtte forslaget, da det er meget bredt formuleret og også har til formål at fjerne brugergenereret indhold. Forbrugerrådet Tænk finder ligeledes, at forslagets konsekvenser er uklare. Forbrugerrådet Tænk finder videre, at brugergenereret indhold uden kommercielt formål skal være undtaget forslaget. Endelig udtrykkes der skepsis i forhold til, om klageadgangen i bestemmelsen i sidste ende vil have nogen gavn.

Hi3G Denmark ApS finder artikel 13 uklar.

Rettighedsalliancen støtter forslaget og bemærker, at der generelt er behov for større klarhed i forhold til de omfattede tjenester, der spiller en afgørende rolle i forhold til fremtidens online marked. Rettighedsalliancen bemærker dog samtidig, at der også er behov for at fokusere på at hæmme de digitale kriminelles rolle, bl.a. ved at forslaget faciliterer en tilgang, hvor alle tager ansvar for at fremme og understøtte en fælles approach til digital kriminalitet.

Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek finder det vigtigt, at det understreges endnu tydeligere, at forslaget kun gælder for leverandører af onlinetjenester med store mængder værker mv.

TDC finder artikel 13 problematisk, når den læses i sammenhæng med betragtning 38, da den potentielt kan udvande e-handelsdirektivet.

Aftaler med rimelige vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere (artiklerne 14-16)

Akademikerne/UBVA er meget positive over for forslaget. Akademikerne/UBVA finder dog, at artikel 14 bør udvides til også at gælde vederlagsfri overdragelser/licenser. Akademikerne/UBVA finder endvidere, at artikel 15 bør udvides til ikke kun at gælde den oprindelige kontraktpart, men også til andre parter, som efterfølgende benytter rettighederne.

Copydan AV-foreningerne finder formålet med artikel 15 positivt, men finder, at den bedste forudsætning for adækvat honorering er aftalebaseret.

Copydan Tekst & Node hilser det velkomment, at der foreslås regulering på området og mener, at forslagets regler er et godt udgangspunkt, da Copydan Billeder finder, at det adresserer misforholdet i forhandlingsstyrken som mange billedskabere mv. oplever, når de leverer værker til udgivere. Copydan Billeder finder dog, at reglerne bør være præceptive.

Dansk Artist Forbund bakker op om de foreslåede bestemmelser, men ønsker dog, at artikel 14 bliver udvidet til også at gælde bl.a. vederlag, som vanskeligt kan allokere til den enkelte kunstner, fx klumpsummer og forligs- og erstatningsbeløb. Dansk Artist Forbund finder endvidere, at der i forbindelse med forslagene bør indføres en

omsorgspligt for medkontrahenter til skabende og udøvende kunstnere i situationer, hvor der er overdraget rettigheder til medkontrahenten.

Dansk Erhverv finder, at artikel 15 er unødvendig, og at den kan skabe juridisk usikkerhed og svække den aftalefrihed, der findes på området i dag.

Dansk Forfatterforening finder artikel 14 positiv, men er dog bekymret over muligheden for at justere forpligtelsen i tilfælde af, at den administrative byrde som følge heraf er uforholdsmæssigt stor i forhold til indtægterne fra udnyttelsen. *Dansk Forfatterforening* finder endvidere artikel 15 positiv, men finder dog, at det bør præciseres, at fastsættelsen af priser kan ske på baggrund af kollektive overenskomster og vejledende honoraraftaler mv. Endelig forventer *Dansk Forfatterforeningen* ikke, at muligheden i artikel 16 vil blive anvendt ofte, da udgiften ved at køre en sag i langt den overvejende del af tilfældene vil stå i væsentlig misforhold til sagens genstand.

Dansk Journalistforbund støtter generelt forslaget, men opfordrer til en tydeligere markering af, at anvendelsen af kollektive overenskomster kan være en metode til at sikre et rimeligt vederlag til ophavsmændene og gennemsigtighed i forhold til rettighedserhververens indtjening.

Dansk Musiker Forbund, *Fair Internet* og *Dansk Skuespillerforbund* ser positivt på forslagene. Organisationerne finder dog, at forslagene ikke kommer til at løse problemerne for udøvende kunstnere som følge af en svag forhandlingsposition.

Danske Forlag finder, at artikel 15 bør udgå af direktivforslaget, da det griber ind i aftalefriheden, og at den ikke tager højde for den måde, som forlag agerer på i dag.

DFI finder artikel 16 fornuftig og god.

DJBFA, *DKF* og *DPA* støtter forslaget, men ønsker dog generelt, at forslagene bliver yderligere styrket, bl.a. ved at forbyde urimelige kontraktklausuler. I forhold til artikel 16 ønsker foreningerne, at der skal gives mulighed for kollektiv forhandling.

DR er for gennemsigtighed og noterer sig, at medlemsstaterne har fleksibilitet til at fastsætte omfanget af forpligtelsen i forhold til artikel 14. I forhold til artikel 15 finder *DR*, at forslaget muligvis vil kunne anvendes med rimelighed inden for visse områder, men at bestemmelsen i forhold til public service forpligtelsen vil være urimelig. *DR* foreslår derfor, at art. 15 udgår af forslaget, alternativt at public service broadcastere undtages.

Egmont er modstander af artikel 15, da det vurderes urimeligt, at der gives den ene part i en kontraktforhandling en ensidig ret til efterfølgende at få justeret et aftalt vederlag. *Egmont* henviser endvidere til, at forslaget på visse punkter vil være urimeligt for den oprindelige kontraktpart.

IFPI finder artikel 15 unødvendig, da den bidrager til at skabe usikkerhed i forhold til den aftalefrihed, der gælder i musikbranchen i dag.

TV2 DANMARK A/S tilslutter sig krav om gennemsigtighed, men påpeger vigtigheden af proportionalitetskravet i artikel 14, stk. 2. *TV2 DANMARK A/S* finder artikel 15 problematisk, da den vurderes at være urimelig set i lyset af det store antal aftaler, der skal indgås på tv-området. *TV2 DANMARK A/S* foreslår i stedet, at bestemmelsen helt skal udgå af forslaget, alternativt at det præciseres, at den ikke omfatter den audiovisuelle sektor.

Samrådet for Ophavsret hilser forslagene velkommen, dog således at de bør udvides til ikke kun at gælde den oprindelige kontraktpart men også andre parter, som efterfølgende benytter rettighederne.

Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek finder, at der bør tages særligt hensyn til ABM-institutioner som følge af aktiviteternes karakter og formål. Det ønskes også, at det i forslaget tydeliggøres, at det er rettet mod kommercielle aktører.

TDC finder, at forslagets artikel 15 kun bør gælde fremadrettet.

Andet

Akademikerne/UBVA foreslår, at der bliver indført en undtagelse, der gør det muligt for akademiske forfattere at selvarkivere deres forskningsartikler og stille disse frit til rådighed.

Copydan AV-foreningerne mener, at det bør være af afgørende betydning for Danmarks støtte til direktivforslaget, at brugen af legal fiction kun vil blive benyttet restriktivt.

Creative Commons ønsker, at der bliver indført en generel undtagelse, som kan anvendes på specifikke tilfælde, som lovgivningen ikke forudser. En sådan undtagelse vil skulle være i overensstemmelse med den ophavsretlige tretrinestet. Der henvises fx til den amerikanske "fair use"-klausul.

Danmarks Biblioteksforening ønsker en sikring af en ret til bibliotekerne vedrørende digitalt udlån af materiale.

Danske Forlag henviser til de synspunkter i forhold til artikel 13, som er fremkommet i Rettighedsalliancens høringssvar.

Dansk Musiker Forbund, Fair Internet og Dansk Skuespillerforbund ønsker, at der bliver foreslået en ny vederlagsret for udøvende kunstnere i forbindelse med on demand udnyttelser.

Dansk Journalistforbund støtter Samrådet for Ophavsrets høringssvar samt Copydans Billeders høringssvar for så vidt angår artikel 5.

Illustratorgruppen i Dansk Forfatterforening, Tegnerne/Tegnerforbundet af 1919, DJ: Fotograferne og Dansk Fotografisk Forening støtter høringssvaret fra Copydan Billeder.

KODA støtter høringssvaret fra Samrådet for Ophavsret.

Musikforlæggerne, DJBFA, DKF og DPA bakker op om Kodas høringssvar.

Wikimedia og Creative Commons ønsker, at den såkaldte "panorama"-undtagelse, der gør det muligt at tage billeder af fx offentlige pladser mv., gøres obligatorisk.

Wikimedia foreslår, at der indføres en regel, som gør det klart, at når rettighederne til et værk er udløbet, skal hele eller dele af direkte digitale afbildninger, uanset hvordan de er opstået, aldrig omfattes af ophavsret mv.

Høring 19. september 2018 til 3. oktober 2018

Medlemsstaternes mulighed for at fastsætte undtagelser, medmindre rettighedshaverne udtrykkeligt frasiger sig brug (betragtning 13 a i Europa-Parlamentets tekst)

Akademikerne/UBVA og Copydan AV-foreningerne kan ikke støtte betragtning 13, bl.a. fordi den findes urimelig, og at den "vender ophavsretten på hovedet".

Undtagelse om brugergenereret indhold (betragtning 21 a – 21 c i Europa-Parlamentets tekst)

Akademikerne/UBVA, Copydan AV-foreningerne og DR kan ikke støtte Europa-Parlamentets forslag til betragtning 21 a og b om brugergenereret indhold. Der peges bl.a. på, at forslaget vil medføre et stort indgreb i ophavsretten, som ikke er hjemlet i internationale traktater ud over citatretten. Der peges også på, at der bør udarbejdes en konsekvensanalyse, at reglen ikke kun vil vedrøre brugergenereret indhold, at den vil skabe fortolkningstvivel, og at de eksisterende undtagelser på ophavsretsområdet bør være tilstrækkelige til at imødekomme de hensyn, som undtagelsen ønsker at varetage.

Samrådet for Ophavsret finder, at der ikke bør indføres yderligere ophavsretlige undtagelser og forslår derfor, at disse præambelbetragtninger ikke ydes støtte.

Tekst- og datamining (artikel 3 samt 3 a i både Rådets og Europa-Parlaments tekst)

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd støtter artikel 3. I forhold til Europa-Parlamentets position støttes det, at der henvises til innovation. Ift. Rådets position er det opfattelsen, at offentligt ansatte bør have de samme vilkår uanset deres institutionelle tilknytning.

Anvendelsen af værker og andre frembringelser i digital og grænseoverskridende undervisning (artikel 4 samt artikel 4a i Europa-Parlamentets tekst)

Akademikerne/UBVA kan acceptere det kompromis, der ligger i både Europa-Parlamentets og Ministerrådets tekster, der vil give mulighed for at fortsætte med at

anvende aftalelicenssystemet, som Akademikerne/UBVA forudsætter vil blive ved med at blive anvendt.

Copydan Tekst & Node er principielt imod obligatoriske undtagelser, men finder, at Europa-Parlamentets forslag til artikel 4 har fundet en balance, der vil kunne fungere sammen med institutionernes, de kollektive forvaltningsorganisationers og de kommercielle udbyderes interesser. Copydan Tekst & Node er dog meget betænkelig ved sætningen om, at licensaftalerne skal være "tailored to the needs and specificities" samt bemærkningen i betragtning 17 om, at licenserne skal være "affordable". Dette kan iht. Copydan Tekst og Node føre til en række u hensigtsmæssige fortolkningsspørgsmål og uklarheder. Copydan Tekst & Node støtter Rådets formulering i betragtning 16 til afgrænsning af, at der alene er tale om uddrag af værker. Copydan Tekst og Node finder, at artikel 4 a er unødvendig, da muligheden for at stille værker gratis til rådighed allerede fremgår af eksisterende lovgivning. *Danske Forlag* støtter bemærkningerne fra Copydan Tekst og Node.

Copydan AV-foreningerne finder, at det kompromis, der ligger både i Europa-Parlamentets og Rådets tekster kan accepteres, dog således at det forudsættes, at Danmark vil benytte sig af muligheden for at videreføre aftalelicensen gennem brug af "license override-bestemmelsen".

Dansk Forfatterforening understreger vigtigheden af at kunne bevare aftalelicensen og kan bakke op om formuleringerne i artikel 4 og de tilhørende betragtning 14-17 med en række forbehold, herunder ift. Europa-Parlamentets forslag om navngivningsretten, krav til de passende licenser og beskrivelse af omfanget af undtagelsen (begrebet "anskueliggørelse i forbindelse med undervisning"). Dansk Forfatterforening finder endvidere, at Europa-Parlamentets artikel 4 a og 17 a bør udgå, da indholdet af dem er udtryk for unødvendig detailregulering.

Dansk Journalistforbund finder, at ordet "may" i artikel 4 skal erstattes af "shall", således at licensaftaler altid har forrang for undtagelsesbestemmelse.

Danske Tegneserieskabere støtter ikke Europa-Parlamentets forslag til artikel 4(2).

Samrådet for Ophavsret støtter Kommissionens og Rådets positioner ift. beskrivelse af begrebet "anskueliggørelse i forbindelse med undervisning" betragtning 16, og finder det beklageligt, at denne sætning ikke er gentaget i Europa-Parlamentets tekst. Samrådet for Ophavsret finder endvidere, at det vil skabe stor usikkerhed og være administrativt byrdefuldt, hvis muligheden for at anvende licenser i stedet for en undtagelse begrænses til "materiale, som primært er tiltænkt undervisningsmarkedet", jf. artikel 4(2) i Europa-Parlamentets tekst.

VISDA finder det positivt, at de forskellige positioner anerkender muligheden for at videreføre de aftalelicensbaserede modeller. *VISDA* er dog bekymret for artikel 4(2) i Europa-Parlamentets forslag, som *VISDA* finder vil begrænse licensmodellernes forrang

til materiale, der primært er tiltænkt undervisningsmarkedet, bl.a. fordi dette vil skabe stor usikkerhed og være administrativt byrdefuldt. VISDA foreslår også, at ordet ”affordable”, jf. betragtning 17 i Europa-Parlamentets tekst, udgår, da det allerede efterleveres, og at det vil give anledning til tvivl. *Dff / Dansk Fotografisk Forening* støtter høringssvaret fra VISDA.

Almindelige bestemmelser (artikel 6)

Akademikerne/UBVA og *Copydan AV-foreningerne* støtter Europa-Parlamentets forslag til artikel 6(2), der henviser til infosoc-direktivets artikel 6(4). Der peges bl.a. på at Kommissionens og Rådets tekster, der ikke henviser hertil, vil underminere interaktive online-tjenester med undervisningsmateriale.

Copydan Tekst & Node er positivt over for Europa-Parlamentets forslag til artikel 6(1), som foretrækkes ift. Rådes position. *Danske Forlag* støtter bemærkningerne fra *Copydan Tekst og Node*.

Værker, der ikke forhandles (artikel 7-9)

Copydan Tekst & Node er som udgangspunkt positive ift. artikel 7. *Danske Forlag* støtter bemærkningerne fra *Copydan Tekst og Node*.

DR finder artikel 7 positiv, men finder, at det bør præciseres, at en radio- og tv-stations arkivindhold ikke omfattes af definitionen.

Statens Museum for Kunst bakker generelt op om de ændringer, som Europa-Parlamentet har introduceret i artikel 7, herunder særligt tilføjelsen af en mekanisme om at falde tilbage på en ny obligatorisk undtagelse i artikel 7(1)(a og b), der vil sikre en forbedring af adgangen til de værker, der ikke er i handlen, herunder inden for de dele af sektoren, hvor kollektive licensaftaler ikke kan indgås. Der opfordres til, at den danske regering arbejder for, at ministerrådet inkorporerer de ændringer til direktivet, som Europa-Parlamentet har foreslået ift. artikel 7(1)(a og b), mens der for de resterende artikler arbejdes for, at ministerrådets tekst anvendes som basis.

VISDA finder, at Europa-Parlamentets forslag til artikel 7(3(c)), der indfører en 6 måneders karensperiode fra en licens er udstedt til, at den kan træde i kraft, er uhensigtsmæssig. *VISDA* finder, at det bør være op til medlemsstaterne at præcisere, hvornår karensperioden løber fra. *VISDA* støtter betragtning 25 i Rådets tekst, der henviser til ”unique works of art”. *Dff / Dansk Fotografisk Forening* støtter høringssvaret fra *VISDA*.

Kollektive aftaler med udvidet effekt (artikel 9 a i Rådets tekst)

Akademikerne/UBVA finder, at det bør være en topprioritet for regeringen at arbejde for, at artikel 9 a kommer med i den endelige tekst uden yderligere fravigelser ift. den danske aftalelicensmodel.

Copydan AV-foreningerne henstiller til, at den danske regering har det som en topprioritet under trilogforhandlingerne – herunder Ministerrådets fastlæggelse af et mandat hertil – at arbejde for at få art. 9 a i Rådets tekst gennemført i det endelige direktiv. Dette bør ske med en ordlyd, der ligger så tæt op ad den danske aftalelicensordning som muligt. Copydan AV-foreningerne finder, at tekstændringer i art. 9 a, som på afgørende punkter forrykker nøgleelementer i den danske aftalelicensordning, vil stride imod regeringens mandat. Gennemførelse af art. 9 a vil være et betydeligt fremskridt set med danske briller.

Copydan Tekst & Node finder det som udgangspunkt positivt, at der indføres en bestemmelse på europæisk plan. Copydan Tekst & Node er dog bekymret over for artikel 9 a, stk. 3, litra c, som er upraktisk og strider mod det naturlige formål med aftalelicenssystemet. *Danske Forlag* støtter bemærkningerne fra Copydan Tekst og Node.

Danske Tegneserieskabere støtter Rådets forslag til artikel 4(2).

Dansk Forfatterforening finder det absolut positivt at indføje et eksplicit grundlag for indgåelse af aftalelicenser i direktivet, men påpeger, at det kan være uhensigtsmæssigt for virkningen af aftalelicensen at indføje en karenperiode som nævnt i art. 9 a.3, litra d.

Dansk Journalistforbund opfordrer ministeriet til at sikre rådets forslag til artikel 9 a, således at der også med europæisk udgangspunkt sikres et solidt lovgrundlag for aftalelicens.

DR støtter op om den danske model for aftalelicens og finder det væsentligt, at nye regler og bestemmelser ikke ændrer afgørende ved den danske model.

Samrådet for Ophavsret opfordrer ministeriet til at sikre Ministerrådets forslag til artikel 9 a, således at der også med europæisk udgangspunkt sikres et solidt lovgrundlag for aftalelicens. Dette forekommer at være en unik mulighed for at opnå europæisk støtte til den danske og nordiske aftalelicens.

Beskyttelse af pressepublikationer med henblik på digital anvendelse (artikel 11)

Danske Medier finder, at Europa-Parlamentets holdning til artikel 11 er bedre end Rådets holdning, da den imødekommer det forbehold over for beskyttelse af ”små tekstbidder”, som regeringen gav udtryk for i Kulturministeriets samlenotat af 6. november 2017. Danske Medier opfordrer derfor til, at der bakkes op om Parlamentets udformning af artikel 11 under trilog-forhandlingerne, således at bestemmelsen får en endelig udformning, der giver den et reelt indhold, der også er anvendelig i praksis. Det bemærkes også, at såvel journalister som udgivere bakker helhjertet op om artikel 11, hvilket understreges ved en vedlagt erklæring.

Danske Tegneserieskabere støtter Rådets forslag til artikel 11.

Dansk Iværksætter Forening er bekymret for Europa-Parlamentet artikel 11, som de finder vil have utilsigtede konsekvenser for platforme, herunder danske, bl.a. pga. at definitionen er bred. Der henvises specifikt til den danske virksomhed Vivino, som de finder kan komme i klemme, hvis ordlyden i Europa-Parlamentets position bliver til lov, fx hvis en bruger citerer eller linker til en vinanmeldelse i Berlingske, fordi teksten kun undtager hyperlinks, der er ledsaget af enkelte ord. Foreningen finder, at regeringen bør arbejde for, at et medie kan listes på en søgemaskine, selvom de ikke modtager betaling – dette bør være et frivilligt valg.

Dansk Industri (DI) støtter, at egentlige nyhedsaggregatorer skal reguleres, så de i samarbejde med publicister skal aftale sig frem til licensaftaler for brug af pressepublikationer. DI støtter endvidere, at private borgere ikke skal omfattes af reglerne. DI ønsker en mere klar præcisering af ”information society service providers”. Det er helt centralt for DI, at søgetjenester ikke omfattes af artikel 11. DI er tilsvarende bekymret for, at Europa-Parlamentets forslag reelt indebærer en udvidelse af ophavsretten. Hidtil er såkaldte ”snippets” undtaget af ophavsret. Det nye forslag undtager i stedet ”hyperlinks, der ledsages af individuelle ord”. DI ønsker en klarere definition for denne undtagelse.

Dansk Journalistforbund støtter artikel 11 i Europa-Parlamentets position og henviser til stk. 4a, der sikrer, at vederlaget fordeles fair mellem autorer og udgivere.

Google Denmark ApS finder generelt, at hyperlinks bør være undtaget beskyttelsen i artikel 11 uanset form og finder i øvrigt, at udgivere frit bør vælge, om de vil afkald på deres ret til at modtage betaling. Der peges bl.a. på, at de mindre, innovative og digitale medier vil miste læsere og lide skade. Der henvises også til, at muligheden for ikke at blive indekseret allerede er teknologisk til stede. Google Denmark ApS er også bekymret for sammenhængen mellem artikel 11 og 13, der kan medføre en pligt for informationssamfundstjenesterne til at indgå aftaler med rettighedshaverne, selvom brugere på fx sociale medier kun deler meget korte uddrag af nyhedsindhold. Endelig tilkendegives det, at det vil være umuligt for tjenesterne at identificere det beskyttede indhold og hvem, der har rettighederne til det, da meget af det indhold, der lægges online, kan betragtes som journalistisk eller nyheds- og underholdningsrelateret.

IT-Politisk Forening finder, at det stadig er uklart, hvad den nye rettighed omfatter. Det samme gælder undtagelserne hertil. Der peges på, at forslaget vil ramme flere end de platforme, som aggregerer og indekserer nyhedspublikationer, og at lignende ordninger i Spanien og Tyskland ikke har fungeret. Det er vigtigt, at forslaget ikke kommer til at begrænse muligheden for at dele links med korte tekstuddrag (snippets) fra selve artiklerne. Det findes, at der vil være tale om en reel begrænsning, hvis dette kun er muligt på tjenester, som har indgået aftaler med udgiver mv. Der stilles spørgsmålstejn ved, om undtagelsen i Europa-Parlamentets tekst vil dække borgernes deling af links.

Prauda finder, at Europa-Parlamentets støttede tekst vil få alvorlige konsekvenser for medier i Danmark og henviser til negative erfaringer fra en spansk ordning, hvor det bl.a. anføres, at de mindre medier blev lukningstruede. *Prauda* finder, at det er afgørende, at medierne selv får mulighed for at vælge, om de ønsker at være en del af en søgemaskines resultater, herunder fordi den forventede indtægt ved at søgemaskiner mv. vil betale dem formodentligt vil være væsentligt mindre, end hvis medierne selv var herre over deres forretningsmodel. Særligt sidste sætning i betragtning 32 problematiseres.

Samrådet for Ophavsret støtter Europa-Parlamentets forslag til artikel 11, særligt fordi det med artikel 11(4 a) sikres, at vederlag skal fordeles fair mellem autorer og udgivere.

Krav om rimelig kompensation (artikel 12)

Akademikerne/UBVA har sympati for artikel 12, men tager på det kraftigste afstand fra Rådets version af artikel 12, der inkluderer biblioteksafgiften. *Akademikerne/UBVA* finder, at det er af afgørende vigtighed, at det er Parlamentets udgave af artikel 12, der bliver vedtaget.

Dansk Forfatterforening finder, at artikel 12 har fundet en god udformning, men at det er afgørende, at man fra dansk side holder biblioteksafgiften ude af ordningen.

Nye rettigheder for arrangører af sportsbegivenheder (artikel 12 a i Europa-Parlamentets tekst)

DBU er positiv over for nye tiltag fra lovgiver, som giver arrangører af sportsbegivenheder bedre mulighed for at beskytte deres kommercielle rettigheder. *DBU* oplever bl.a., at en række virksomheder uretmæssigt benytter *DBU*'s kommercielle rettigheder og er bekendt med, at fx UEFA og FIFA har samme udfordringer. *DBU* bemærker dog, at de ikke ønsker unødvendig eller utilsigtet negativ national lovgivning og efterlyser yderligere oplysninger om baggrunden for forslaget.

DIF henviser bl.a. til, at sports-events allerede i dag beskyttes af en række retlige mekanismer, herunder af kontraktsretligt karakter, og at det ikke fremgår i hvilket omfang, Europa-Parlamentet anser de gældende retlige rammer for utilstrækkelige. Der efterspørges også en vurdering af rækkevidden af forslaget, herunder om der også er tale om beskyttelse af events, hvortil der er offentlig adgang, og hvor privatpersoner til brug på egne sociale medier uploader billeder af eventet (fx selfies). *DIF* forfægter generelt en bred og effektiv beskyttelse af arrangørens rettigheder til eventet, herunder i forhold til udnyttelse i sponsor- og mediemæssig sammenhæng. Foruden behovet for yderligere lovgivning på området frygter *DIF* dog, at implementering af en absolut ophavsretlig beskyttelse vil have utilsigtede negative konsekvenser og indebære, at en lang række tilfælde, hvor deltager eller tilskuer-adfærd reelt blot afspejler begejstring over og eksponering af eventet, fremadrettet vil udgøre ophavsretskrænkelser medmindre andre følger af et eventuelt kontraktforhold mellem den pågældende person og rettighedshaveren. Det foreslås, at Kulturministeriet forsøger at få Europa-Parlamentet til at redegøre nærmere for artikel 12 a.

Divisionsforeningen støtter enhver styrkelse af rettigheder til sportsbegivenheder og finder, at Europa-Parlamentets forslag er den rigtige vej at gå. Der peges bl.a. på, at mulighederne for at håndhæve rettigheder ift. ulovlig distribution forbedres samt, at salget af rettigheder til fodboldkampe er af afgørende betydning for fodboldklubbernes investering af tid, penge og ressourcer i at skabe indhold af høj kvalitet.

DR henviser til, at sportsarrangører allerede har en arrangementsbeskyttelse baseret på almindelige retsgrundsætninger, hvorfor sportsarrangører har en særdeles stærk position i markedet. *DR* finder derfor, at der ikke er behov for yderligere rettigheder eller beskyttelse. *DR* peger endvidere på, at ophavsretsloven ikke er det rette sted at adressere arrangementsbeskyttelsen.

IT-Politisk Forening bemærker, at TV-transmission af sportsbegivenheder allerede er beskyttet af ophavsretsloven. Den nye rettighed er formuleret så bredt, at den formentlig vil omfatte billeder og korte videoklip, som tilskuerne til sportsbegivenheden optager med deres smartphone og deler på sociale medier som en ren privat og ikke-kommerciel aktivitet. *IT-Politisk Forening* vil anse det for meget uhensigtsmæssigt, hvis en sådan omtale af sportsbegivenheder på sociale medier, illustreret med billeder eller korte videoklip fremover skal kræve tilladelse fra rettighedshaverne.

Samrådet for Ophavsret finder, at Europa-Parlamentets forslag i artikel 12 a om beskyttelse af arrangører af sportsbegivenheder ikke bør ydes støtte, da *Samrådet for Ophavsret* ikke mener, at der bør indføres beskyttelse af arrangører af sportsbegivenheder.

Visse anvendelser af beskyttet indhold via onlinetjenester (artikel 13 samt artikel 13 a i Europa-Parlamentets tekst)

Akademikerne/UBVA støtter Parlamentets forslag til artikel 13.

Copydan AV-foreningerne støtter Europa-Parlamentets version af artikel 13, som de foretrækker frem for Kommissionens og Rådets holdning. Der peges bl.a. på, at stramningen af ansvarsreglerne for tech-giganter vil bane vejen for bedre sikring af rettighedshaverne, at Europa-Parlamentets forslag ikke vil knægte ytringsfriheden, at de nuværende regler har medført en urimelig fordel for tech-giganterne, og at Europa-Parlamentets holdning viderefører retstilstanden i en række nyere domme fra EU-domstolen. Der opfordres således til, at regeringen støtter Europa-Parlamentets position. *Copydan AV-foreningerne* finder artikel 13 a hensigtsmæssig og afbalanceret.

Danske Tegneserieskabere støtter ikke Rådets forslag om at indføre en "safe harbour"-regel, da den findes at udvande rettighedshavernes muligheder for at få betaling, når værker anvendes på internettet.

Dansk Iværksætter Forening er bekymret for Europa-Parlamentet artikel 13, som de finder vil have utilsigtede konsekvenser for platformene, herunder danske, bl.a. pga. at

definitionen er bred. Der henvises specifikt til den danske virksomhed Vivino, som de finder kan komme i klemme, hvis ordlyden i Europa-Parlamentets position bliver til lov – og hermed være direkte ansvarlige, hvis en bruger fx anvender et profilbillede, som en tredjepart ejer rettighederne til. Dansk Iværksætter Forening har bemærket, at der er en undtagelse for små virksomheder og mikro-virksomheder, men finder bl.a., at reglerne næppe er udtryk for en god ambition, hvis man ønsker at konkurrere med virksomheder i Kina og USA. Det anbefales, at regeringen arbejder imod den brede definition af de omfattede tjenester, og at regeringen arbejder for at skabe mere klarhed ift. ansvar.

Dansk Industri (DI) mener, at er helt rimeligt, at ”online content sharing service providers”, som aktivt promoverer eksempelvis musik og film i konkurrence med indholdstjenester som eksempelvis Spotify, skal have tilladelse fra rettighedshaverne. Derfor foretrækker DI også den oprindelige definition i Kommissionens forslag, som findes at have et klarere fokus på online platformes forretningsmodel. DI er bekymret for, om Europa-Parlamentets definition af ”online content sharing service providers” vil ramme for bredt. DI ønsker ikke, at online platforme, der slet ikke eller i kun begrænset omfang giver adgang til copyright beskyttet indhold fra 3. part, eller hvor det ikke er en del af platformens forretningsmodel, bliver omfattet af reglerne. Online platforme bliver gjort ansvarlige for indhold i det øjeblik, indholdet uploades. Rent teknisk vil det formentlig indebære, at platformene pålægges at anvende filtreringsteknologier ved upload. Upload-filtre kan gøre selve upload-processen langsommere og derfor betyde en dårligere brugeroplevelse. DI vil derfor foretrække, at platformene pålægges en monitoreringsforpligtelse, hvilket er mindre indgribende end upload-filtre.

Google Denmark ApS bemærker indledningsvis, at Google allerede indgår aftaler med rettighedshaverne, og at mere end halvdelen af Googles indtjening på annoncer i dag tilfalder deres partnere. Google Denmark ApS finder, at den overordnede konsekvens for Europa-Parlamentets definition og ansvar er, at tjenester med brugergenereret indhold ikke længere kan operere som ”åbne” tjenester, men at alt skal cleares og filtreres inden det kommer online. Der peges på, at forslaget ikke kun vil ramme YouTube, men også andre tjenester, der tillader bruger-uploads. Der peges bl.a. på, at definitionen af de omfattede tjenester er meget bred, og at Europa-Parlamentets tekst vil medføre, at der skal licenseres alt indhold, der kan benyttes i forbindelse med brugerupload, hvilket er praktisk og teoretisk umuligt. Der peges også på, at Rådets og Europa-Parlamentets tekster ikke harmonerer ift. de foranstaltninger, som skal tages, men det problematiseres, at det i Rådets tekst ikke specificeres, hvilket lands lovgivning der finder anvendelse.

IFPI Danmark betragter artikel 13 som en nøgle til at komme den aktuelle skævvridning af markedet for streaming af musik til livs. For IFPI Danmark er det i den henseende afgørende, at den endelige kompromistekst i trilogforhandlingerne klart etablerer, at onlineplatforme, der udbyder rettighedsbeskyttet materiale, er ansvarlige og som følge heraf ikke kan påberåbe sig safe harbour under e-handelsdirektivets Artikel 14. IFPI Danmark hæfter sig bl.a. ved, at Parlamentets tekst – ligesom Rådets - indeholder en række ekspliciteringer, som styrker tekstens klarhed, bl.a. i forhold de

omfattede tjenester, styrkelse af forbrugernes position, at der er mulighed for klagemekanismer, og at direktivet skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse med Europæiske Unions Charter om Grundlæggende rettigheder.

IT-Politisk Forening finder, at forslagene vil betyde, at de omfattede tjenester er direkte ansvarlige for det uploadede materiale. IT-Politisk Forening finder, at ift. Rådets tekst vil tjenesterne ikke kunne komme uden om dette ansvar uden automatisk indholdsfiltrering. Europa-Parlamentets tekst findes at kunne have som konsekvens, at platformene vil indføre væsentlige begrænsninger på brugernes mulighed for at uploade materiale til tjenesten. IT-Politisk Forening anfører, at det nuværende internet kan ændre sig i retning af "Kabel-TV modellen", hvor næsten alle brugere er passive konsumenter af indhold, der kommer fra de store indholdsproducenter. Der stilles også spørgsmålstejn ved, hvordan Europa-Parlamentets artikel 13(2 a), der pålægger de omfattede tjenester at samarbejde i god tro med rettighedshaverne, kan gennemføres i praksis. IT-Politisk forening finder, at artikel 13 bør indskrænkes til at sikre, at der kun indgås aftaler, hvor dette er relevant, da forslagene vil føre til automatisk indholdsfiltrering af brugeruploadet materiale, der er foranstaltninger, som reelt begrænser borgernes ytrings- og informationsfrihed. IP-Politisk Forening støtter styrkelsen af brugernes rettigheder med krav om uafhængige klagemekanismer, særligt i Europa-Parlamentets tekst, men gør opmærksom på, at klageadgangen ikke vil gælde, hvis materiale fjernes med henvisning til tjenesternes generelle vilkår.

Koda finder det positivt, at såvel EU-Kommissionen, Ministerrådet og Europa-Parlamentet ønsker at adressere spørgsmål om det ophavsretlige ansvar for leverandører af informationssamfundstjenester. Koda finder dog ikke, at Kommissionens oprindelige forslag er tilstrækkelig og finder, at Ministerrådets forslag til artikel 13 er meget uheldig, særligt fordi der indføres en ny "safe harbour-regel" for de omfattede tjenester. Koda finder derimod, at Europa-Parlamentets forslag til artikel 13 er en væsentlig forbedring, og Koda opfordrer den danske regering til at arbejde for, at Ministerrådet i trilogforhandlingerne accepterer og støtter Europa-Parlamentets ændringsforslag vedrørende artikel 13. Koda finder dog, at Europa-Parlamentets tekst kan forbedres ved at kun at undtage mikrovirksomheder (og ikke små virksomheder) fra forslaget. Koda finder ikke, at det bør være muligt at opnå ansvarsfrihed på grund af virksomhedens størrelse, hvis det via kollektive forvaltningsselskaber faktisk er muligt at erhverve de nødvendige rettigheder.

OpenForum Europe udtrykker bekymring over Rådets position til artikel 13, hvor kun "non-profit" open source platforme undtages. De finder, at positionen vil have store negative konsekvenser for softwareindustrien og bemærker, at store dele af den nuværende digitale infrastruktur er baseret på open source. Det bemærkes også, at disse platforme adskiller sig væsentligt fra fx videoplatforme. Det foreslås, at Europa-Parlamentets position, som også undtager "for profit" platforme, støttes.

Rettighedsalliancen støtter, at det præciseres i Ministerrådets artikel 13(3) og betragtning 38b, at e-handelslovens artikel 14 ikke finder anvendelse, men finder

derimod ikke, at der bør indføres en ny ”safe harbour-regel” for de omfattede tjenester, som det gøres i Rådets artikel 13(4). Rettighedsalliancen støtter også Europa-Parlamentets forslag til artikel 13(2), der fastslår, at rettighedshaverne og de omfattede platforme skal samarbejde i god tro, men finder ikke, at den del er tilstrækkelig. Rettighedsalliancen opfordrer derfor til, at man fra dansk side arbejder for at beskrive nærmere, hvad samarbejdet konkret skal gå ud på, gerne i tråd med Rådet, da et sådan samarbejde er den bedste måde at sikre proportionalitet på. Rettighedsalliancen kan ikke støtte artikel 13 (3), der indeholder et absolut forbud mod anvendelse af indholdsgenkendelsesteknologier. Rettighedsalliancen anbefaler også, at der fra dansk side arbejdes på at sikre, at tjenesteudbydere pålægges et ansvar ift. at gribe ind over for krænkelse. Rettighedsalliancen kan ikke støtte henvisningen til små- og mellemstore virksomheder i Europa-Parlamentets forslag, og finder at Rådets forslag på dette område bør fastholdes.

Samrådet for Ophavsret opfordrer den danske regering til at arbejde for, at Ministerrådet i trilog-forhandlingerne accepterer Europa-Parlamentets ændringsforslag, som findes at være en væsentlig forbedring ift. Kommissionens og Rådets forslag. Der peges bl.a. på, at Rådets forslag om en ny safe harbour regel ikke bør ydes støtte, at forslaget til Europa-Parlamentets tekst kan forbedres ved at begrænse undtagelsen fra forslaget til at gælde mikrovirksomheder, og at det ikke bør være muligt at opnå ansvarsfrihed på grund af virksomhedens størrelse, hvis det via kollektive forvaltningsselskaber faktisk er muligt at erhverve de nødvendige rettigheder.

TDC Group finder, at både Rådets og EU-Parlamentets forslag er i overensstemmelse med Kultur- og Europaudvalgets politiske udtalelse fra 27. april 2017. TDC støtter herefter en række forhold i de foreliggende forhandlingstekster, herunder at det pålægges ”online content sharing service providers”, som udfører en tilgængeliggørelse for almenheden, at indgå aftaler med rettighedshaverne, at aftalerne skal omfatte brugernes ikke-kommercielle anvendelser af værker, at Europa-Parlamentet har undtaget en række tjenester, og at de to tekster sikrer en styrket balance ift. den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende rettigheder. TDC finder samlet set, at de to positioner vil sikre en mere rimelig honorering af den kreative sektor, skabe mere ligeværdige konkurrenceforhold mellem streamingtjenester og sikre mere transparente forhold for forbrugerne.

En forpligtelse til at indgå aftaler med rettighedshaverne for tjenester, som der tilbyder automatiserede billedreferencer (artikel 13 b i Europa-Parlamentets tekst)

IT-Politisk Forening finder, at forslaget formentlig har til formål at omfattede billedsøgnings-tjenester, hvor tjenesten typisk reproducere en nedskalaret version (”thumbnail”) af billedet og henviser (linker) til den webside, hvor billedet indgår. IT-Politisk finder, at det er uklart, om forslaget skaber en ny rettighed, og finder det forhastet at indføre disse regler, bl.a. i lyset af at der ikke er foretaget nogen form for konsekvensanalyse. Der stilles også spørgsmål ved, om et indgreb er tilstrækkeligt

begrundet. Endelig fremgæves det, at en oplagt risiko ved forslaget er, at billedmateriale ikke bliver indekseret af søgemaskiner, hvilket også kan være til hinder for hjemmesider, som rent faktisk ønsker, at deres materiale bliver indekseret. Der henvises til, at en sådan indeksering allerede teknisk kan undgås.

Aftaler med rimelige vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere (artiklerne 14-16 samt artikel -14 og 16 a i Europa-Parlamentets tekst)

Akademikerne/UBVA støtter artikel -14 og 16 a i Europa-Parlamentets tekst og anbefaler, at den danske regering vil arbejde for, at disse forslag bliver accepteret af Ministerrådet i trilogforhandlingerne.

Danske Tegneserieskabere støtter Europa-Parlamentets forslag til artikel 14(1 og 4).

Dansk Forfatterforening støtter fjernelsen af forbeholdet om, at kravet om transparens bortfalder, hvis en autor ikke vurderes at have ydet et signifikant bidrag til et samlet værk. Dansk Forfatterforening støtter også, at en organisation, der repræsenterer kunstnere, skal kunne anvende kontraktjusteringsmekanismen i artikel 15 og tvistløsningsmekanismen i artikel 16.

DR finder, at Europa-Parlamentets forslag til artikel -14(4), der fastslår, at hver eneste udnyttelsesform skal specificeres med angivelse af vederlagsafregningen for den pågældende udnyttelsesform fremstår som uhensigtsmæssig og kan indebære en begrænsning af parternes kontraktfrihed, og at den er i modstrid med den aftalepraksis, der eksisterer på området, hvor der aftales en samlet betaling for en række udnyttelser. DR finder, at en generel forpligtelse for en broadcaster til at informere samtlige autorer og rettighedshavere vil medføre en uoverkommelig administrativ byrde og finder i øvrigt, at ansatte medarbejderes værker bør undtages fra bestemmelsens anvendelsesområde. DR finder artikel 15 unødvendig, da aftalelovens § 36 allerede giver mulighed for at ændre eller tilsidesætte aftaler. Hvis der skal fastsættes lignende regler, bør den have samme anvendelsesområde som artikel 14 om transparens, og dermed kun vedrøre uforudsete indtægter og bør være tidsmæssigt begrænset. DR finder generelt, at artikel 16 a om tilbagetrækning af rettigheder ikke er praktisk håndterbar, bl.a. når der er mange rettighedshavere til et værk, og at bestemmelsen vil skabe usikkerhed i forhold til rettighedsbilledet.

IFPI Danmark finder, at Kommissionens oprindelige indstilling er mere balanceret og frugtbar for interessenter i den danske musikbranche, at Europa-Parlamentets forslag til regulering og nye mekanismer på området vil kunne underminere det velfungerende danske system, og at Europa-Parlamentets nye forslag til bestemmelser under Artikel 14 til 16 i sidste ende vil kunne føre til hæmmet investeringsvilje fra producenterne i musikmarkedet.

Samrådet for Ophavsret støtter artikel -14(1). Det foreslås, at kollektive overenskomster og lovbestemte vederlagsordninger nævnes som løsningsmodeller til at sikre rimeligt vederlag. Samrådet for Ophavsret støtter artikel -14(4), der fastslår, at

kontrakter skal angive vederlaget for alle typer udnyttelser og opfordrer den danske regering til at arbejde for, at Ministerrådet i trilog-forhandlingerne accepterer EU-Parlamentets ændringsforslag. Samrådet for Ophavsret støtter også Europa-Parlamentets forslag til artikel 14-16a.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Den 25. maj 2018 støttede et flertal i Rådet op om en fælles position. En række medlemslande stemte dog imod denne position. Rådets position indeholder bl.a. følgende væsentlige ændringer ift. Kommissionens forslag:

- Udvidelse af kredsen af begunstigede, som kan anvende den foreslåede undtagelse for tekst- og datamining til at omfatte kulturarvsinstitutioner, hospitaler mv. (art. 3);
- Valgfrihed for medlemsstaterne til at indføre en supplerende undtagelse for kommerciel tekst- og datamining, dog med visse sikkerhedsventiler for rettighedshaverne, fx at de udtrykkeligt kan frabede sig tekst- og datamining (artikel 3 a);
- Udvidelse af kredsen af begunstigede, der kan anvende den foreslåede undtagelse om kulturbevaring, således at public service broadcastere, forskningsarkiver mv. er omfattet (artikel 5);
- Forenkling af kravene til, hvornår licensmodellen i artikel 7 kan anvendes af kulturarvsinstitutioner, bl.a. at institutionerne kun skal indgå en aftale med en forvaltningsorganisation i institutionens etableringsland (artikel 7-9);
- Fastlæggelse af regler, der beskriver de overordnede rammer for nationale ordninger, som fx aftalelicenssystemet (artikel 9 a);
- Ændringer af forslaget om nye rettigheder for dagblade mv., herunder forkortelse af beskyttelsestiden og begrænsning af beskyttelsen til ikke at gælde gengivelse af ubetydelige tekstbidder. Medlemsstaterne kan vælge, om denne begrænsning skal ske på baggrund af kvalitative (originalitet), kvantitative (små tekstbidder) eller en blanding kvalitativt eller kvantitativt (artikel 11);
- Fastlæggelse af, at forlag kan få del i biblioteksafgiften (artikel 12);
- Omskrivning af artikel 13, herunder ved en definition af de omfattede tjenester og en liste over tjenester, som udtrykkeligt er undtaget fra forslaget. De omfattede tjenester skal indgå aftaler med rettighedshaverne, der skal dække de private brugeres ansvar. E-handelsdirektivets artikel 14 om ansvarsfrihed for hostere finder ikke anvendelse ift. dette ophavsretlige ansvar. De omfattede tjenester kan udgå at ifalde ansvar for det brugeruploadede materiale, hvis de demonstrerer, at de har handlet nedtaget materiale, der krænker ophavsretten mv., som rettighedshaverne identificerer, samt ved at indføre effektive og proportionale foranstaltninger til forhindring af dette materiale.

Forslaget indeholder også regler om samarbejde mellem rettighedshaverne og tjenesterne, klagemekanismer for brugerne af tjenesterne og forpligtelser for medlemsstaterne og Kommissionen bl.a. ift. at opfordre til interessentdialoger (artikel 2(5) og 13); og

- Mere detaljerede regler om regler, der skal sikre skabende og udøvende kunstnere et rimeligt vederlag (artikel 14-16), bl.a. at oplysningerne skal gives en gang årligt, at implementering kan ske via kollektive overenskomster, at reglerne er præceptive og tvistløsningsorganer kan anvendes af organisationer, der repræsenterer rettighedshaverne.

Det bemærkes, at forhandlingssituationen i Rådet har ændret sig efter Rådets position blev fastlagt, hvilket betyder, at det ikke kan afvises, at der vil være et blokerende mindretal mod den nuværende version af Rådets artikel 11 og 13.

På alle områder er der uoverensstemmelser mellem Rådets og Parlamentets position, dog således at en del af artiklerne ligger forholdsvis tæt på hinanden, fx ift. artikel 3 og 3 a (om tekst- og datamining), artikel 4 (om undervisning), dele af artikel 5 (om kulturarv), dele af artikel 7 (om værker, der ikke er i handlen, artikel 10 om tvistløsningsorganer ift. video-on-demand området) og dele af artikel 14-16 (rimeligt vederlag til kunstnerne). Der dog også områder, hvor der er væsentlige uoverensstemmelser mellem Rådets og Parlamentets position, bl.a. på følgende områder:

- Europa-Parlamentets position indeholder i artikel 5 regler om, at kopier af værker mv., der er i public domain, ikke må beskyttes;
- De generelle regler i artikel 6, der knytter sig til forslagets undtagelser i art. 3-5, er mere restriktive end Rådets version af samme regler;
- Rådets position ift. artikel 7 indeholder ikke en undtagelse, som giver mulighed for, at kulturarvsinstitutioner kan digitalisere og udbrede værker, som ikke er i handlen;
- Europa-Parlamentets position indeholder ikke generelle regler om medlemsstaternes mulighed for at fastsætte nationale licenssystemer, som fx aftalelicensen;
- Der er væsensforskel på Europa-Parlamentets og Rådets version af artikel 11, herunder ift. omfanget af forslaget og længden af beskyttelsestiden;
- Europa-Parlamentets version af artikel 12 giver medlemsstaterne mindre mulighed for at fastsætte kompensation til forlagene end Rådets version, bl.a. som følge af, at biblioteksafgiften undtages og at medlemsstaterne kun kan gives kompensation, hvis der var lignende systemer 12. november 2015;
- Der er væsensforskel på Europa-Parlamentets og Rådets version af artikel 13, hvilket bl.a. viser sig ved, at Europa-Parlamentet ikke giver mulighed for at platforme kan unddrage sig ansvar, hvis de nedtager ulovligt materiale og tager rimelige skridt til at forhindre, at det bliver uploadet igen;
- Europa-Parlamentets version af reglerne, der skal sikre kunstnerne et rimeligt vederlag, er mere gunstige for kunstnerne end Rådets version, bl.a. ved at det indeholder et princip om, at kunstnerne skal have et rimeligt vederlag, en ret til tilbagetrækning af rettigheder og yderligere transparenskrav for virksomheder, organisationer mv., som indgår aftaler med kunstnerne om brug af rettigheder;

- Europa-Parlamentets forslag indeholder en række regler, som hverken findes i Kommissionens eller Rådets position, herunder regler om EU-pligtaflevering, rettigheder til arrangører af sportsbegivenheder, krav om at tjenester, som automatisk kopierer eller refererer til billeder, og stiller dem til rådighed med henblik på indeksering mv.; og
- Europa-Parlamentets version indeholder yderligere forpligtelser for medlemsstaterne til at iværksætte dialoger, oprette tvistløsningsorganer mv.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter Kommissionens ambitioner om at styrke det digitale indre marked til gavn for forbrugere og virksomheder. Regeringen mener, at det digitale indre marked generelt bør kendetegnes ved åbenhed over for digital innovation og konkurrence, og at der ikke indføres unødige byrder for erhvervslivet eller det offentlige i forbindelse med bestræbelserne på at fremme det digitale indre marked.

Regeringen finder det vigtigt, at ophavsretten fortsat er udtryk for en god balance mellem hensynet til dem, der skaber værkerne, og hensynet til samfundets interesse i at få adgang til disse værker. Det er samtidig vigtigt, at ophavsretsreglerne er tidssvarende, og at de er klare og forudsigelige for rettighedshavere, brugere og forbrugere. Generelt bør der kun fastsættes regler, hvor dette er nødvendigt, og nye regler bør ikke forhindre anvendelse af nationale systemer til klarering af ophavsrettigheder, som fx aftalelicenssystemet.

Regeringen kan på den baggrund generelt støtte Kommissionens forslag til direktiv om ophavsret på det digitale indre marked, dog således at en endelig løsning bør afspejle nedenstående bekymringer, herunder bl.a. at det er afgørende, at forslaget ikke forhindrer anvendelse af aftalelicenssystemet på uddannelses- og undervisningsområdet.

Regeringen finder overordnet set, at indholdet og konsekvenserne af en række af de fremsatte forslag til regler er uklare, hvilket navnlig gælder for de forslag i Europa-Parlamentets tekst, som er nye ift. Kommissionens oprindelige forslag.

Regeringen støtter forslagets artikel 3 om tekst- og datamining, der vurderes at skabe større klarhed for medlemsstaters forskningsinstitutioner og forskere. Regeringen er i den forbindelse tilfreds med, at de nye regler også kan anvendes i det tilfælde, at forskningsinstitutionerne indgår i samarbejder med private parter. Regeringen finder dog, at det bør sikres, at andre offentlige og ikke-kommercielle forskningsinstitutioner som sygehuse, museer, biblioteker, arkiver m.fl. kan anvende reglerne.

Regeringen kan acceptere regler, der angiver en mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte andre undtagelser for tekst- og datamining end den, som er nævnt i artikel 3, fx for kommercielle aktører. Muligheden for at foretage tekst- og datamining kan bl.a. spille en stor rolle ift. udviklingen af nye tjenester og teknologier, herunder tjenester der er baseret på kunstig intelligens. Det er dog vigtigt, at reglerne tager behørig

hensyn til rettighedshavernes legitime interesser, er praktisk anvendelige og ikke begrænser medlemsstaternes muligheder for at fastsætte undtagelser for tekst- og dataminering efter de nuværende regler.

Regeringen er tilfreds med, at artikel 4 om undervisning giver mulighed for at begrænse den foreslåede undtagelse, hvis der er passende licenser tilgængelige på markedet, da det giver mulighed for at fortsætte den velfungerende danske ordning, der er gældende i dag. Det er afgørende, at denne løsning bibeholdes, og at forslaget ikke forhindrer anvendelse af aftalelicenssystemet på dette område. Regeringen finder dog, at den foreslåede løsning indeholder flere uklare momenter, hvorfor der bør arbejdes for at sikre, at muligheden for at anvende licenser (i stedet for undtagelser) tager højde for undervisnings- og uddannelsessektorens skiftende behov og samtidig tilgodeser rettighedshavernes interesser. Et eksempel herpå er, at der bør kunne tages højde for, at undervisningen ikke altid sker i institutionernes fysiske lokaler, men også uden for disse lokaler. Regeringen er også tilfreds med, at der er mulighed for at give kompensation til rettighedshaverne på de områder, hvor en undtagelse anvendes. Endelig støtter regeringen indførelse af et oprindelseslandsprincip på området for fjernundervisning, som det foreslås i artikel 4, stk. 3.

Regeringen støtter forslagets artikel 5 om bevaring af kulturarven, da det findes vigtigt, at der er gode muligheder for bevaring af den europæiske kulturarv. De foreslåede regler er i store træk i overensstemmelse med dem, der gælder i Danmark i dag.

Regeringen finder det positivt, at Kommissionen har ladet sig inspirere af den nordiske aftalelicensordning, og at denne ordning nu indgår som konkret redskab til at løse udfordringerne, der er forbundet med digitalisering og digital distribution af værker, der ikke forhandles, som det foreslås i artikel 7-9. Regeringen vil dog under forhandlingerne arbejde for, at de foreslåede krav til kulturarvsinstitutionerne begrænses, så systemet bliver effektivt, bl.a. med inspiration i de erfaringer, som er gjort i Danmark med en sådan ordning.

Regeringen har forståelse for, at der kan være behov for en løsningsmodel også i de situationer, hvor der ikke er passende licenser tilgængelige, fx i lande hvor der ikke er repræsentative forvaltningsorganisationer. Regeringen finder dog, at hvis artikel 7 skal suppleres af en undtagelse, der giver mulighed for, at kulturarvsinstitutioner uden aftale kan digitalisere og udbrede værker, så bør rettighedshaverne så vidt muligt gives den samme beskyttelse, som det er tilfældet på de områder, hvor der er passende licenser til rådighed, fx at rettighedshaverne har mulighed for at nedlægge forbud mod fortsat anvendelse

Regeringen støtter, at der bliver fastsat regler, som præciserer medlemsstaternes mulighed for at fastsætte nationale licenssystemer, såsom aftalelicenssystemet, hvilket foreslås i artikel 9 a i Rådets position. Det er dog vigtigt, at den endelige løsning så vidt muligt afspejler den ordning, der i dag anvendes i Danmark.

Regeringen finder, at det er vigtigt, at der er et godt udbud af audiovisuelle on demand-tjenester til glæde for forbrugere og finder samtidig, at der bør være gode muligheder for fortsat udvikling og produktion af dansk audiovisuelt indhold. Regeringen finder det derfor positivt, at Kommissionen har valgt at foreslå en konfliktløsningsmekanisme på video-on-demand-området i artikel 10, der understøtter det aftalebaserede marked. Forslaget er på den måde i overensstemmelse med regeringens positionspapir på ophavsretsområdet samt med Folketingets vedtagelsestekst V37/2016.

Regeringen er enig i, at der er behov for at adressere de udfordringer, som udgivere af pressepublikationer, herunder de danske dagblade, har i forhold til at administrere deres rettigheder på internettet. Regeringen støtter derfor forslaget til artikel 11, der giver dagblade mv. sikkerhed for, at de har rettigheder, når artikler mv. anvendes af brugerne på internettet. Regeringen finder dog samtidig vigtigt, at forslaget ikke ændrer grundlæggende ved den måde, hvorpå nyheder deles i dag, herunder ved at dele links til artikler indeholdende små tekstbidder 'snippets'. Regeringen mener derfor, at helt små tekstbidder, der ikke efter gældende ret er ophavsretlig beskyttet, undtages beskyttelsen, fx ved at det præciseres, at den nye beskyttelse ikke går videre end den ophavsretlige beskyttelse, der gælder i dag for journalister og andre ophavsmænd. Regeringen finder ligeledes, at beskyttelsestiden bør begrænses til mindre end 20 år, således at beskyttelsen navnlig kommer til at vedrøre aktuelle nyheder.

Regeringen finder, at det er rimeligt, at medlemsstaterne har mulighed for at vælge, at bogforlag m.fl. skal have del i den compensation, der betales til rettighedshaverne, når bøger mv. anvendes i henhold til en af de ophavsretlige undtagelser – dette vil næppe være en mulighed i dag som følge af en EU-dom fra 2015. Regeringen støtter derfor forslaget til artikel 12, der giver medlemsstaterne mulighed for at give compensation til forlag.

Regeringen er af den opfattelse, at artikel 12 ikke skal gribe ind i den danske biblioteksafgiftsordning. Dvs. biblioteksafgiften skal stadig gå til kunstnerne.

Regeringen finder det vigtigt, at rettighedshaverne dels har gode muligheder for at få betaling, når deres værker og frembringelser anvendes på internettet, dels har gode muligheder for at få fjernet ulovligt materiale.

Regeringen støtter derfor forslaget til artikel 13, der vil give rettighedshaverne større kontrol over de værker, som uploades og deles på informationssamfundstjenester. Reglerne kan være med til at understøtte de frivillige tiltag, der allerede findes på området.

Regeringen finder dog, at forslaget på visse punkter bør forbedres.

For det første bør det tydeliggøres hvilke informationssamfundstjenester, der er omfattet. Der bør her fokuseres på de tjenester, som indretter deres tjeneste således, at de er i direkte konkurrence med andre indholdsudbydere, herunder særligt på musik og

AV-området, Regeringen kan således støtte, at andre tjenester, såsom fx online markedspladser, internetudbydere, online leksika, forskningsdatabaser og online open source software delingsplatforme undtages fra forslaget.

For det andet bør det være klart, hvilke krav der gælder for de omfattede tjenester. I den forbindelse bør det sikres, at kravene til informationssamfundstjenesterne er proportionale, så forslaget ikke blive unødvendigt byrdefuldt, herunder særligt ift. små- og mellemstore virksomheder. Regeringen støtter i den forbindelse, at de nærmere krav til foranstaltningerne fastsættes i samarbejde med rettighedshaverne og informationssamfundstjenesterne.

Det er regeringens opfattelse, at kravene til de omfattede platforme bør ensrettes, således at det ikke bliver urimeligt byrdefuldt for platformene at udbyde deres services over grænserne, hvilket vil være tilfældet, hvis en platform skal efterleve væsentligt forskellige krav i forskellige medlemsstater.

For det tredje finder regeringen, at foranstaltninger såsom indholdsgenkendelsesteknologier kan øge risikoen for, at materiale, der er lovligt lagt på en tjeneste, bliver nedtaget som følge af misbrug eller fejl. Regeringen finder derfor, at det er vigtigt, at brugerne får gode muligheder for at klage over, når materiale, som de har lagt på tjenesterne, er blevet nedtaget eller blokeret. Af denne grund støtter regeringen også forslaget om en klageadgang for brugerne.

For det fjerde er regeringen af den opfattelse, at det bør fremgå af forslaget, hvornår en informationssamfundstjeneste, som medvirker til sine brugeres tilrådighedsstillelse af brugergenereret materiale på deres tjenester, skal betale vederlag til rettighedshaverne for brug af det beskyttede materiale. Regeringen vil derfor arbejde for, at dette bliver klart, herunder ved at der så vidt muligt tages hensyn til praksis fra EU-domstolen. Regeringen finder det vigtigt, at det bliver gjort klart, at platforme, der reelt agerer som indholdsudbydere, som hovedregel skal betale til rettighedshaverne. Regeringen anerkender dog også, at sådanne tjenester med brugeruploadet indhold har nogle særlige karakteristika, der gør, at man ikke bør behandle dem som traditionelle indholdsudbydere, bl.a. fordi de ikke vil have forudgående kendskab til det materiale, som uploades af deres brugere. Regeringen finder på den baggrund, at det bør være muligt for platforme at undgå et ophavsretligt ansvar for det materiale, som uploades af platformens brugere, hvis platformene tager alle rimelige skridt til, at der ikke uploades materiale i strid med ophavsretten. En sådan forpligtelse bør efter regeringens opfattelse bestå både i at fjerne ulovligt materiale, som identificeres af rettighedshaverne, og i en forpligtelse til at forhindre, at dette materiale ikke igen bliver uploadet til tjenesterne uden rettighedshavernes samtykke. Endelig bør der fastlægges en forpligtelse til at materiale, som er identificeret af rettighedshaverne, men som ikke tidligere har været tilgængelig på platformen, ikke bliver ulovligt uploadet på platformen. I denne sammenhæng finder regeringen det vigtigt, at forslaget til artikel 13 ikke medfører ændringer i de generelle regler om ansvar for internettets mellemmand, der er fastsat i e-handelsdirektivet.

Endelig bør ordningen efter en årrække, fx 3-5 år, evalueres for at vurdere, om ordningen har medført urimelige konsekvenser for brugerne, de omfattede virksomheder og rettighedshaverne.

Regeringen støtter forslaget artikel 14 om øget transparens for skabende og udøvende kunstnere og finder det i den forbindelse positivt, at forslaget indeholder mulighed for at tilpasse ordningen nationalt, således at der ikke fastsættes uproportionale krav for de virksomheder mv., der bliver omfattet af forpligtelserne.

Regeringen støtter ligeledes forslaget artikel 15, som giver mulighed for justering af aftaler, hvor en skabende eller udøvende kunstner oprindeligt har fået et uforholdsmæssigt lavt vederlag – noget lignende gælder allerede i Danmark i dag i medfør af aftalelovens § 36. Regeringen har dog noteret sig de bekymringer, som er fremsat af fx forlag, Tv-stationer og producenter i forbindelse med høringen. Regeringen vil derfor arbejde for, at en løsning på området kun kan anvendes i særlige tilfælde, og at en løsning tager højde for de særlige risici, som forlag, producenter mv. løber, når de indgår kontrakter med kunstnere.

Regeringen støtter, at det bliver fastslået, at kunstnerne har ret til et rimeligt vederlag, og finder samtidig, at dette som udgangspunkt sikres gennem fri forhandling mellem parterne. Det er vigtigt, at fastsættelse af princippet om rimeligt vederlag ikke fører til, at staten er forpligtet til at blande sig i denne forhandling eller afholde væsentlige udgifter til fx undersøgelser mv.

Regeringen finder, at forslaget til artikel 16 kan fortolkes således, at der vil skulle oprettes nye tvistløsningsorganer, hvilket kan betyde øgede statsfinansielle omkostninger. Hertil kommer, at regeringen ikke er overbevist om, at det nye tvistløsningsorgan vil blive anvendt i stor grad, hvilket også er blevet fremhævet i forbindelse med høringen. Regeringen vil derfor arbejde for, at en løsning giver størst mulig fleksibilitet for medlemsstaterne ift. at gennemføre ordningen nationalt, herunder at det ikke bliver et krav at oprette nye tvistløsningsorganer. Regeringen kan ligeledes støtte, at forslaget helt udgår.

Regeringen kan støtte, at der fastsættes regler om tilbagetrækning af rettigheder, og vil arbejde for, at reglerne så muligt kommer til at afspejle de nuværende danske regler. Regeringen har dog visse bekymringer ved at knytte retten til tilbagetrækning op på transparensforpligtelsen i artikel 14, særligt hvis omfanget af denne forpligtelse bliver meget vidtgående.

Regeringen bemærker, at Europa-Parlamentet har fremsat en række forslag, der ikke er snævert forbundet med Kommissionens oprindelige forslag, herunder særligt forslag om en ny undtagelse for brugergenereret indhold, regler om EU-pligtaflevering, nye rettigheder for arrangører af sportsrettigheder, og forpligtelser til at indgå aftaler for tjenester, som indekserer billeder på. Regeringen er bekymret for konsekvenserne af

disse forslag, da der ikke er udarbejdet en konsekvensanalyse heraf. Hertil kommer, at regeringen ikke på det foreliggende grundlag ikke er overbevist om, at det er nødvendigt med et lovindgreb på EU-plan. Regeringen vil på den baggrund arbejde for at ovennævnte forslag udgår, alternativt at de begrænses, medmindre de vurderes at understøtte dansk ret, eller at de kun vurderes at have uvæsentlige konsekvenser for Danmark.

Endelig finder regeringen, at den foreslåede frist for gennemførelse på 12 måneder er for kort set i lyset af de forskelligartede og komplekse problemstillinger, som berøres i forslaget. Det bemærkes, at medlemsstaterne bl.a. pålægges at afholde sektorspecifikke interessentdialoger, hvilket yderligere vil forlænge implementeringsprocessen, og at der er tale om regler på et stort antal forskellige områder. Den endelige implementeringsfrist bør derfor ikke være under 24 måneder.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Det oprindelige grund- og nærhedsnotat blev oversendt til udvalget den 25. oktober 2016, og et revideret notat med høringssvar blev oversendt den 21. december 2016. Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik på tidligt forhandlingsoplæg den 17. november 2017.